

Ang Ikaduha nga Libro ni Samuel

Ginbalita kay David nga Patay na si Saul

¹ Nagbalik sila ni David sa Ziklag pagkatapos nga napierdi nila ang mga Amaleknon. Patay na sadto si Saul. Nagtiner sila sa Ziklag sang duha ka adlaw.

² Sang ikatlo nga adlaw, may nag-abot nga tawo sa Ziklag halin sa kampo ni Saul, nga gisi ang iya bayo kag may mga yab-ok ang iya ulo *sa pagpakita nga nagapangasubo siya*. Nagkadto siya kay David kag nagluhod bilang pagtahod sa iya.

³ Ginpamangkot siya ni David, “Diin ka naghalin?” Nagsabat siya, “Nakapalagyo ako halin sa kampo sang mga Israelinhon.”

⁴ Nagpamangkot si David, “Ngaa, ano ang natabo? Sugiri ako.” Nagsiling siya, “Nagpalagyo ang mga soldado sang Israel sa inaway. Madamo sa ila ang nagkalamatay, pati na si Saul kag ang iya anak nga si Jonatan.”

⁵ Nagpamangkot si David sa pamatan-on, “Paano mo nahibaluan nga patay na si Saul kag si Jonatan?”

⁶ Nagsabat ang pamatan-on, “Natabuan nga didto ako sa Bukid sang Gilboa, kag nakita ko didto si Saul nga nagasandig sa iya bangkaw. Ang mga kaaway nagapalapit sa iya nga nagasakay sa mga karwahe kag mga kabayo.

⁷ Sang magliso siya, nakita niya ako kag iya ako gintawag. Nagsabat ako, ‘Ano ang mabulig ko?’

⁸ Ginpamangkot niya ako kon sin-o ako. Nagsabat ako nga isa ako ka Amaleknnon.

⁹ Dayon nagsiling siya sa akon, ‘Palapit diri kag patya ako, kay nabudlayan na gid ako sa akon kahimtangan.’

¹⁰ Gani ginpalapitan ko siya kag ginpatay tungod nahibaluan ko nga indi na siya mabuhi sa iya grabe nga pilas. Dayon ginkuha ko ang korona sa iya ulo kag ang pulseras sa iya butkon, kag gindala diri sa imo, sir.”

¹¹ Dayon gin-gisi ni David kag sang tanan niya nga tinawo ang ila mga bayo *sa pagpakita sang ila pagpangasubo*.

¹² Naghinibi sila kag nagpuasa hasta maggab-i para kay Saul, sa iya anak nga si Jonatan, kag para sa nasyon sang Israel, ang katawhan sang GINOO, kay *madamo* sa ila ang nagkalamatay sa inaway.

¹³ Nagpamangkot pa gid si David sa pamatanon nga nagbalita sa iya, “Taga-diin ka?” Nagsabat siya, “Pangayaw ako, isa ka Amaleknnon nga nagaestar sa inyo duta.”

¹⁴ Nagpamangkot si David, “Ngaa wala ka mahadlok magpatay sa pinili sang GINOO nga hari?”

¹⁵ Dayon gintawag ni David ang isa sa iya mga tinawo kag ginsugo, “Dali, patya siya!” Gani ginpatay niya siya.

¹⁶ Nagsiling pa si David sa Amaleknnon, “Ikaw ang responsable sa imo kamatayon. Ikaw mismo ang nagpamatuod kontra sa imo kaugalingon sang magsiling ka nga ginpatay mo ang pinili sang GINOO nga hari.”

Ang Panalambiton ni David para kay Saul kag kay Jonatan

¹⁷ Naghimo si David sang panalambiton para kay Saul kag sa iya anak nga si Jonatan,

¹⁸ kag nagsugo siya nga itudlo ini sa katawhan sang Juda. Gintawag ini nga Kanta Parte sa Pana,* kag nasulat sa libro ni Jashar. *Amo ini ang iya panalambiton:*

¹⁹ “Mga Israelinhon,
nagkalamatay ang inyo dungganon *nga mga pangulo*

sa mga bukid mismo sang Israel.

Nagkalamatay man ang inyo maisog nga mga soldado!

²⁰ Indi ini pag-isugid sa Gat,
ukon sa mga dalan sang Ashkelon,
kay basi kon magsinadya ang mga kababayihan
sang mga Filistinhon nga wala nagatuo sa Dios.†

²¹ Kabay pa nga wala sing ulan
ukon tun-og sa mga bukid sang Gilboa,
kag kabay pa nga wala sing may magtubo nga mga tanom
sa iya mga uma para ihalad sa Dios.‡

Kay dira nahigkuan *sang mga kaaway*
ang taming sang maisog nga hari nga si Saul.
Kag wala na sing may naganusnos sang lana
sa sina nga taming.

²² Paagi sa espada ni Saul
kag paagi sa pana ni Jonatan,

* **1:18** *Kanta Parte sa Pana:* Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sini. † **1:20** *wala nagatuo sa Dios:* sa literal, wala matuli

‡ **1:21** *para ihalad sa Dios:* ukon, sa mataas nga mga lugar

madamo ang ila napamatay
nga maisog nga mga kaaway.
23 Palangga gid sang mga Israelinhon
si Saul kag si Jonatan
kag nanamian gid sila sa ila.
Nag-updanay sila sa kabuhi kag sa
kamatayon.
Sa pagpakig-away, daw mas madasig pa sila sa
mga agila
kag mas makusog pa sa mga leon.
24 Mga kababayihan sang Israel,
magpangasubo kamo para kay Saul.
Tungod sa iya nakasuksok kamo sing malahalon
nga mga bayo
kag mga alahas nga bulawan.
25 Nagkalamatay ang maisog nga mga soldado
sang Israel sa inaway.
Napatay man si Jonatan sa inyo kabukiran.
26 Nagapangasubo gid ako
tungod sa imo, Jonatan, nga utod ko!
Palangga ko gid ikaw,
kag ang imo gugma sa akon
labaw pa sa paghigugma sang mga babayi.
27 Nagkalamatay ang maisog nga mga soldado
sang Israel.
Ang ila mga armas nagkaladula.”

2

Ginhimo si David nga Hari sang Juda

1 Pagkatapos sadto, nagpamangkot si David sa
GINOO, “Mabalik bala ako sa isa sa mga banwa

sang Juda?” Nagsabat ang GINOO, “Huo.” Nagpamangkot si David, “Sa diin?” Nagsabat ang GINOO, “Sa Hebron.”

² Gani nagkadto didto si David upod ang iya duha ka asawa nga si Ahinoam nga taga-Jezreel kag si Abigail nga asawa anay ni Nabal nga taga-Carmel.

³ Gin-upod man ni David ang iya mga tinawo pati ang ila mga pamilya, kag didto sila nag-estar sa Hebron kag sa mga baryo sa palibot sini.

⁴ Sang ulihi nagkadto ang mga pangulo sang Juda sa Hebron kag ginhaplasan nila sang lana ang ulo ni David sa pagpakita nga siya na ang hari sang Juda.

Sang mabalitaan ni David nga ang mga taga-Jabesh Gilead ang naglubong kay Saul,

⁵ nagpadala siya sang mga mensahero sa ila sa pagsiling, “Kabay pa nga pakamaayuhon kamo sang GINOO sa ginpakita ninyo nga gugma kay Saul nga inyo agalon paagi sa paglubong sa iya.

⁶ Kabay pa nga ipakita sang GINOO ang iya gugma kag katutom sa inyo, kag ipakita ko man ang akon kaayo sa inyo tungod sa inyo ginhimo.

⁷ Kag karon, magpakabakod kag magpakaisog kamo bisan patay na si Saul nga inyo agalon. Ako ang ginpili sang mga taga-Juda bilang ila hari.”

Nag-inaway ang mga Pamilya ni David kag ni Saul

⁸ Karon, ang kumander sang mga soldado ni Saul nga si Abner nga anak ni Ner nagkadto sa Mahanaim. Gindala niya si Ishboshet nga anak ni Saul.

⁹ Didto ginproklamar ni Abner si Ishboshet nga hari sang bilog nga Israel, lakip na diri ang mga lugar sang Gilead, Ashuri, Jezreel, Efraim, kag Benjamin.

¹⁰ Nagaedad si Ishboshet sang 40 ka tuig sang nangin hari siya sang Israel, kag naghari siya sa sulod sang duha ka tuig. Ang mga taga-Juda ya, si David ang ila ginkilala nga hari,

¹¹ kag naghari si David sa Juda sa sulod sang pito ka tuig kag anom ka bulan. Didto siya nag-estar sa Hebron.

¹² Isa sina ka tion, nagkadto si Abner sa Gibeon halin sa Mahanaim kaupod ang mga tinawo ni Ishboshet.

¹³ Ginsugata sila ni Joab nga anak ni Zeruya kag sang mga tinawo ni David didto sa punong sang Gibeon. Nagpungko ang grupo ni Abner sa pihak nga parte sang punong kag ang grupo ni Joab sa pihak man nga parte sang punong.

¹⁴ Dayon nagsiling si Abner kay Joab, “Pa-awayon ta sa aton atubangan ang pila naton ka maayo nga mga soldado.” Nagsugot si Joab,

¹⁵ gani nagtindog sa pagpakig-away ang dose ka tinawo ni Ishboshet nga halin sa tribo ni Benjamin kag ang dose ka tinawo ni David.

¹⁶ Nagdakpanay sila sa ulo kag nagbun-anay hasta nga nagkalamatay sila tanan. Gani gintawag ato nga lugar sa Gibeon nga Helkat Hazurim.*

¹⁷ Dayon nag-inaway ang duha ka grupo sing puwerte gid. Kag sa sina nga adlaw napierdi si

* **2:16** *Helkat Hazurim*: buot silingon, lugar nga sa diin may nag-i-naway paagi sa espada

Abner kag ang mga tinawo sang Israel sa mga tinawo ni David.

18-19 Ang tatlo ka anak ni Zeruya nga si Joab, Abishai, kag Asahel kaupod sa inaway. Si Asahel madasig magdalagan pareho sang usa, kag ginlagas niya si Abner nga wala bulobalikid.

20 Sang magbalikid si Abner, nakita niya siya kag ginpamangkot, “Ikaw bala ina Asahel?” Nagsabat si Asahel, “Huo.”

21 Dayon nagsiling si Abner sa iya, “Indi na ako paglagas, kundi ang isa na lang sa akon kaupod nga mga soldado, kag kuhaa ang iya mga kagamitan.” Pero wala gid mag-untat si Asahel sa paglagas sa iya.

22 Nagsiling liwat si Abner kay Asahel, “Indi na ako paglagas! Indi ako pagpilita nga patyon ka. Mahuya na ako nga mag-atubang sa imo utod nga si Joab kon patyon ko ikaw.”

23 Pero wala gid mag-untat si Asahel sa paglagas sa iya, gani ginbuno siya ni Abner sang puno sang bangkaw sa tiyan, kag naglapos ini sa iya likod. Natumba siya kag napatay dayon. Ang mga tawo nga makaagi didto sa lugar nga sa diin ginpatay si Asahel nagapundo.

24 *Sang mahibaluan ni Joab kag ni Abishai ang natabo*, ginlagas nila si Abner. Kag sang nagasalong na ang adlaw, nakaabot sila sa bukid sang Ama malapit sa Gia, sa dalan nga pakadto sa kamingawan sang Gibeon.

25 Nagtipon kay Abner didto sa ibabaw sang bukid ang mga soldado nga halin sa tribo ni Benjamin para magpreparar sa pagpakig-away.

²⁶ Nagsinggit si Abner kay Joab, “Padayon na lang bala kita magpinatyanay? Wala mo bala mareyalisar nga ang resulta sini amo ang pagdinumtanay? San-o mo pa bala pauntaton ang imo mga tinawo sa paglagas sa amon nga inyo mga kadugo?”

²⁷ Nagsabat si Joab, “Kon wala ka maghambal, ginasiguro ko gid sa imo, sa presensya sang buhi nga Dios, nga lagson ka gid kuntani sang akon mga tinawo hasta mag-aga.”

²⁸ Gani ginpatunog ni Joab ang budyong kag nag-untat ang tanan niya nga tinawo sa paglagas sa mga taga-Israel. Kag nag-untat ang inaway.

²⁹ Bilog nga gab-i nga naglakat si Abner kag ang iya mga tinawo sa Kapatagan sang Jordan.[†] Dayon nagtabok sila sa *Suba sang* Jordan kag nagpadayon sa paglakat sa bilog nga aga[‡] hasta nakaabot sila sa Mahanaim.

³⁰ Pag-untat ni Joab lagas kay Abner, nagpuli man siya kag ang iya mga tinawo. Sang ginpatipon niya sila, nasapwan niya nga magluwas kay Asahel, 19 ang napatay sa ila.

³¹ Pero 360 ang napatay nila nga mga tinawo ni Abner, kag puro tanan halin sa tribo ni Benjamin.

³² Ginkuha nila ni Joab ang bangkay ni Asahel kag ginlubong sa ginlubngan sa iya amay sa Bethlehem. Dayon bilog nga gab-i sila nga naglakat, kag nakaabot sila sa Hebron sang kaagahon.

3

¹ Amo ato ang umpisa sang malawig nga inaway

[†] **2:29** *Kapatagan sang Jordan*: sa Hebreo, *Araba* [‡] **2:29** *bilog nga aga*: Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sini.

sang mga nagaunong kay Saul kag sang mga nagaunong kay David. Nagabakod nga nagabakod ang grupo ni David pero ang kay Saul ya nagaluya nga nagaluya.

² Amo ini ang mga anak nga lalaki ni David nga nagkalatawo sa Hebron: Ang kamagulangan amo si Amnon nga anak niya kay Ahinoam nga taga-Jezreel.

³ Ang ikaduha amo si Kileab nga anak niya kay Abigail nga asawa anay ni Nabal nga taga-Carmel. Ang ikatatlo amo si Absalom nga anak niya kay Maaca nga anak ni Haring Talmai sang Geshur.

⁴ Ang ikaapat amo si Adonia nga anak niya kay Hagit. Ang ikalima amo si Shefatia nga anak niya kay Abital.

⁵ Kag ang ikaanom amo si Iream nga anak niya kay Eglā. Sila ang mga anak ni David nga nagkalatawo sa Hebron.

Nagbuylog si Abner kay David

⁶ Samtang nagapadayon ang inaway sang mga nagaunong kay David kag sang mga nagaunong kay Saul, si Abner nangin gamhanan nga pangulo sang mga nagaunong kay Saul.

⁷ Isa ka adlaw, gin-akusar ni Ishboshet si Abner. Siling niya, “Ngaa nga naghulid ka sa isa sa mga asawa sang akon amay nga si Saul?” Ang ginatumod ni Ishboshet nga babayi amo si Rizpa nga anak ni Aya.

⁸ Naakig gid si Abner sa ginsiling ni Ishboshet, gani nagsabat siya, “Nagahunahuna ka bala nga

ginatraiduran ko ang imo amay,* kag nagaapin ako sa Juda? Halin pa gid sang una nagaunong ako sa imo amay kag sa iya pamilya kag mga abyan, kag wala ko ikaw gintugyan kay David. Pero karon ginaakusar mo ako nga nakasala ako parte sa sina nga babayi!

⁹ Kon amo man lang sina, maayo pa nga buligan ko na lang si David nga matuman ang ginpromisa sang GINOO sa iya, kag kabay pa nga silutan ako sang Dios sing puwerte gid kon indi ko siya mabuligan.

¹⁰ Nagpromisa ang GINOO nga indi na niya pagpaharion ang bisan sin-o sa mga kaliwat ni Saul kundi si David na ang iya paharion sa Israel kag sa Juda, halin sa Dan hasta sa Beersheba.”†

¹¹ Wala na nangahas pa nga maghambal si Ishboshet kay nahadlok siya kay Abner.

¹² Dayon nagpadala si Abner sang mga mensahero kay David sa pagsiling, “Ikaw ang dapat maghari sa bilog nga duta sang Israel. Maghimo ka sang kasugtanan sa akon kag buligan ko ikaw nga ipasakop sa imo ang bilog nga nasyon sang Israel.”

¹³ Nagsabat si David, “Sige, mahimo ako sang kasugtanan sa imo sa isa ka kondisyon: dal-on mo balik sa akon ang akon asawa nga si Mical nga anak ni Saul sa imo pagpakigkita sa akon.”

¹⁴ Dayon nagpadala si David sang mga mensahero kay Ishboshet sa pagsiling, “Ibalik sa akon ang akon asawa nga si Mical. Kay napangasawa

* **3:8** *Nagahunahuna...amay:* Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sini. † **3:10** *halin sa Dan hasta sa Beersheba:* buot silingon, sa bilog nga nasyon sang Israel

ko siya sa baylo sang 100 ka panit sa punta sang kinatawo sang mga Filistinhon *nga akon ginpatay.*”

¹⁵ Gani nagsugo si Ishboshet nga kuhaon si Mical sa iya bana nga si Paltiel nga anak ni Laish.

¹⁶ Nagsunod si Paltiel kay Mical nga nagahilibion hasta sa Bahurim. Ginhambalan ni Abner si Paltiel nga magpuli. Gani nagpuli siya.

¹⁷ Nagpakig-estorya si Abner sa mga manugdumala sang Israel. Siling niya, “Dugay na nga luyag ninyo nga mangin hari si David.

¹⁸ Karon amo na ini ang inyo kahigayunan, kay nagpromisa ang GINOO sa iya alagad nga si David nga paagi sa iya luwason niya ang iya katawhan nga mga Israelinhon sa kamot sang mga Filistinhon kag sa tanan nila nga kaaway.”

¹⁹ Nagpakig-estorya man si Abner sa tribo ni Benjamin. Dayon nagkadto siya sa Hebron sa pagsugid kay David nga komporme ang katawhan sang Israel kag Benjamin nga mangin hari nila siya.

²⁰ Pag-abot ni Abner sa Hebron kaupod sang iya 20 ka tinawo, nagpapunsyon si David para sa ila.

²¹ Nagsiling si Abner kay David, “Mahal nga Hari, tuguti ako nga maglakat subong sa pagkombinsi sa tanan nga katawhan sang Israel nga suportaran ka nila bilang hari. Pahimuon ko sila sang kasugtanan sa imo nga batunon ka nila nga ila hari. Dayon magahari ka sa bisan diin nga luyag mo pagaharian.” Gani ginpalakat ni David si Abner nga wala niya pag-anha.

Ginpatay ni Joab si Abner

²² Nag-abot si Joab kag ang iban nga mga tinawo ni David didto sa Hebron halin sa pagsalakay, kag madamo gid ang ila dala nga mga inagaw. Pero wala na didto si Abner kay ginpalakat na siya ni David nga wala niya pag-anha.

²³ Sang mabalitaan ni Joab nga nagkadto si Abner sa hari kag ginpalakat nga wala pag-anha,

²⁴ nagkadto si Joab sa hari kag nagsiling, “Ano bala ang imo ginhimo? Nagkadto na gid diri sa imo si Abner, ngaa ginpalakat mo pa? Ti, karon wala na siya!

²⁵ Kilala mo man si Abner. Nagkadto siya diri sa pagdaya sa imo, kag sa pagpanilag sa tanan mo nga ginahimo.”

²⁶ Naghalin dayon si Joab kay David kag nagpasugo siya sa paglagas kay Abner. Naabtan nila si Abner sa bubon sang Sira kag gindala siya balik sa Hebron. Pero wala kahibalo si David sini.

²⁷ Sang didto na si Abner sa Hebron, gindala siya ni Joab sa may puwertahan sang banwa nga silahanon lang kay kuno may estoryahan sila nga duha. Kag didto ginbuno ni Joab si Abner sa tiyan bilang balos sa pagpatay ni Abner sa iya utod nga si Asahel. Kag napatay si Abner.

²⁸ Sang mabalitaan ato ni David, nagsiling siya, “Nakahibalo ang GINOO nga ako kag ang akon mga tinawo inosente gid sa pagkapatay ni Abner nga anak ni Ner.

²⁹ Si Joab kag ang iya pamilya amo ang may salabton. Kabay pa nga sa iya mga kaliwat may ara permi sang may balatian nga may nagaguwa sa

iya kinatawo, may delikado nga balatian sa panit,[‡] inutil, mapatay sa inaway kag magutuman.”

³⁰ (Ang kabangdanan nga ginpatay ni Joab kag sang iya utod nga si Abishai si Abner tungod nga ginpatay ni Abner ang ila utod nga si Asahel sa inaway didto sa Gibeon.)

³¹ Dayon nagsiling si David kay Joab kag sa tanan nga kaupod niya, “Gisia ang inyo mga bayo, kag magsuksok kamo sang sako. Magpangasubo kamo samtang nagalakat kamo sa unahan sang bangkay ni Abner sa paglubong sa iya.” Nagkumpanyar man si Haring David nga nagsunod sa bangkay.

³² Ginlubong si Abner sa Hebron, kag naghibi gid sing tudo si Haring David didto sa ginlubngan. Naghibi man ang tanan nga tawo nga nagkumpanyar.

³³ Nagkanta si Haring David sang sini nga panalambiton para kay Abner:

“Ngaa nga napatay si Abner nga daw isa ka kriminal?

³⁴ Wala magapos ang iya mga kamot
kag wala makadenahi ang iya mga tiil;
ginpatay siya sang malain nga mga tawo.”

Naghibi liwat ang tanan nga tawo kay Abner.

³⁵ Sadto nga adlaw wala magkaon si David, gani ginpilit siya sang mga tawo nga magkaon. Pero nagsumpa si David nga nagsiling, “Kabay pa nga silutan ako sang Dios sing puwerte gid kon

[‡] **3:29** *delikado nga balatian sa panit*: sa iban nga mga translations, *aro*. Ang Hebreo nga pulong sini ginagamit sa pila ka klase sang balatian sa panit nga ginakabig nga mahigko, suno sa Lev. 13.

magkaon ako sang bisan ano sa wala pa magsalop ang adlaw.”

³⁶ Nalipay ang mga tawo sa ginsiling ni David, kag indi lang sa sina, kundi pati man sa tanan nga ginhimo ni David.

³⁷ Gani nahibaluan sang tanan nga katawhan sang Israel nga si Haring David wala sing labot sa pagkapatay ni Abner.

³⁸ Dayon nagsiling si David sa iya mga tinawo, “Wala bala ninyo mareyalisar nga napatay ang isa ka gamhanan nga pangulo sang Israel subong nga adlaw?

³⁹ Kag bisan ako ang ginpili nga hari subong, wala ako sing ikasarang sa pagtapna kay *Joab kag kay Abishai*, nga mga anak ni Zeruya. Nabudlayan ako sa pagtapna sa ila. Gani ang GINOO na lang ang magabalos sa sining malain nga mga tawo sa mga kalautan nga ila ginahimo.”

4

Ginpatay si Ishboshet

¹ Sang pagkabati ni Ishboshet, nga anak ni Saul, nga ginpatay si Abner sa Hebron, hinadlukan gid siya pati ang tanan nga katawhan sang Israel.

² May duha ka tinawo si Ishboshet nga nagpangulo sa mga manugsalakay sa mga banwa sang ila mga kaaway. Sila amo si Baanah kag si Recab. Mga anak sila ni Rimmon nga taga-Beerot, nga halin sa tribo ni Benjamin. Ining Beerot sakop subong sang Benjamin,

³ kay ang mga nahauna nga mga pumuluyo sini nagpalagyo sa Gitaim, kag hasta subong nagaestar sila didto bilang mga pangayaw.

⁴ (May *isa pa ka* anak si Saul nga si Jonatan nga may anak nga lupog. Ang iya ngalan si Mefiboshet. Nagaedad siya sang lima ka tuig sang napatay si Saul kag si Jonatan sa Jezreel. Sang mabalitaan sang yaya ni Mefiboshet nga napatay si Saul kag si Jonatan, ginhakwat niya siya kag nagpalagyo. Pero samtang nagadali-dali ang yaya sa pagpalagyo, nabuy-an niya ang bata, kag ang resulta nalupog ini.)

⁵ Isa ka adlaw, nagkadto sa balay ni Ishboshet si Recab kag si Baanah nga mga anak ni Rimmon nga taga-Beerot. Nag-abot sila didto sang udtong-adlaw, samtang nagapahuway si Ishboshet.

⁶⁻⁷ Nagsulod sila sa balay nga kuno makuha sang trigo. Dayon nagsulod sila sa kuwarto ni Ishboshet, nga sa diin nagahigda siya sa iya katre, kag ginbuno nila siya sa tiyan. Pagkatapos gin-utod nila ang iya ulo kag gindala ini sa ila pagpalagyo. Nagpanglakaton sila sa Kapatagan sang Jordan* sa bilog nga gab-i.

⁸ Pag-abot nila sa Hebron, gindala nila ang ulo ni Ishboshet kay David kag nagsiling sila sa iya, “Ari ang ulo ni Ishboshet nga anak sang imo kaway nga si Saul nga nagtinguha sa pagpatay sa imo. Nagbalos ang GINOO para sa imo subong nga adlaw kontra kay Saul kag sa iya mga kaliwat.”

⁹ Nagsabat si David sa ila, “Isugid ko sa inyo ang matuod sa presensya sang buhi nga GINOO nga nagluwas sa akon sa tanan nga katalagman.

¹⁰ Sadto anay may tawo nga nagkadto sa akon sa Ziklag kag nagsiling nga patay na si Saul. Naghu-

* **4:6-7** *Kapatagan sang Jordan: sa Hebreo, Araba*

nahuna siya nga nagdala siya sang maayo nga balita sa akon. Sa baylo, ginpadakop ko siya kag ginpapatay. Amo ato ang akon premyo sa iya, sa iya nga ginbalita.

¹¹ Karon, kamo nga mga malain silutan ko sing sobra pa sa sini, kay ginpatay ninyo ang isa ka tawo nga wala sing sala, nga nagakatulog pa sa iya katre sa iya balay. Sukton ko kamo sa inyo pagpatay sa iya para mawala kamo sa kalibutan.”

¹² Gani nagmando si David sa iya mga tinawo nga patyon si Recab kag si Baanah, kag gintuman nila ini. Gin-utod nila ang ila sini mga kamot kag mga tiil kag ginpakabit ang ila mga lawas sa may punong sa Hebron. Ginkuha nila ang ulo ni Ishboshet kag ginlubong sa ginlubngan kay Abner sa Hebron.

5

Nangin Hari si David sang Israel (1 Cro. 11:1-9)

¹ Nagkadto ang tanan nga tribo sang Israel kay David sa Hebron kag nagsiling, “Mga kadugo mo kami.

² Halin sang una, bisan sang si Saul pa ang amon hari, ikaw ang nagapangulo sa mga Israelinhon sa pagpakig-away. Kag nagsiling ang GINOO sa imo, ‘Atipanon mo ang akon katawhan nga mga Israelinhon pareho sa isa ka manug-atipan sang mga karnero. Ikaw ang mangin pangulo nila.’”

³ Gani didto sa Hebron, naghimo si David sang kasugtanan sa mga manugdumala sang Israel sa presensya sang GINOO, kag ginhaplasan nila sang

lana ang ulo ni David sa pagpakita nga siya na ang hari sang Israel.

⁴ Nagaedad si David sang 30 ka tuig sang nanging hari siya, kag naghari siya sa sulod sang 40 ka tuig.

⁵ Pito ka tuig kag anom ka bulan ang iya paghari sa Juda samtang nagaestar siya sa Hebron, kag 33 ka tuig ang iya paghari sa bilog nga Israel kag Juda samtang nagaestar siya sa Jerusalem.

Ang Pag-agaw ni David sa Jerusalem

⁶ Isa ka tion, naglakat si David kag ang iya mga tinawo sa Jerusalem sa pagsalakay sa mga Jebusnon nga nagaestar didto. Nagsiling ang mga Jebusnon kay David, “Indi gid kamo makasulod diri sa Jerusalem! Bisan ang mga bulag kag mga piang makapugong sa inyo sa pagsulod.” Amo ato ang ila ginsiling, kay naghunahuna sila nga indi gid makasulod sila ni David.

⁷ Pero naagaw gid man nila ni David ang mabakod nga kuta sang Zion, nga *gintawag sang ulihi nga Banwa* ni David.

⁸ Sang wala pa masulod ni David ang Jerusalem, nagsiling siya sa iya mga tinawo, “Didto kamo agi sa alagyan sang tubig para makasulod kamo sa Jerusalem kag mapierdi ninyo ang mga Jebusnon nga daw sa mga piang kag mga bulag. Kontra ko gid sila!” Amo ina nga may hulubaton nga nagsiling, “Indi makasulod ang mga bulag kag mga piang sa balay *sang GINOO*.”

⁹ Sa tapos maagaw ni David ang Zion, didto siya nag-estar, kag gintawag niya ato nga Banwa ni

David. Ginpadugangan niya ini sang pader sa palibot halin sa manubo nga parte sang banwa.*

¹⁰ Naggamhanan nga naggamhanan si David, tungod kay ginabuligan siya sang GINOONG Dios nga Makagagahom.

¹¹ Karon nagpadala si Haring Hiram sang Tyre sang mga mensahero kay David kaupod ang mga panday kag mga mason, lakip ang mga kahoy nga sedro, para patindugan si David sang palasyo.

¹² Kag nareyalisar ni David nga ang GINOO ang nagbutang sa iya nga hari sa Israel kag nagpauswag sang iya ginharian para sa iya katawhan nga mga Israelinhon.

¹³ Sang magsaylo si David sa Jerusalem halin sa Hebron, madamo pa gid ang iya ginpangasawa; ang iban sa ila iya mga suluguon, kag nagdugang pa gid ang iya mga anak.

¹⁴ Amo ini ang mga ngalan sang iya mga anak nga lalaki nga natawo sa Jerusalem: Shamua, Shobab, Natan, Solomon,

¹⁵ Ibhar, Elishua, Nefeg, Jafia,

¹⁶ Elishama, Eliada, kag Elifelet.

Ginpierdi ni David ang mga Filistinhon
(1 Cro. 14:8-17)

¹⁷ Sang mabalitaan sang mga Filistinhon nga si David ang ginpili nga hari sa Israel, gintipon nila ang tanan nila nga mga soldado sa pagdakop sa iya. Pero nabalitaan ato ni David, gani nagkadto siya sa isa ka mabakod nga kuta.

* **5:9** *manubo nga parte sang banwa:* sa Hebreo, *Millo*. Indi klaro ang buot silingon sini.

¹⁸ Karon, nagkampo ang mga Filistinhon sa Kapatagan sang Refaim.

¹⁹ Gani nagpamangkot si David sa GINOO, “Salakayon bala namon ang mga Filistinhon? Ipapierdi mo bala sila sa amon?” Nagsabat ang GINOO sa iya, “Huo, lakat kamo, kay ipapierdi ko gid sila sa inyo.”

²⁰ Gani nagkadto si David kag ang iya mga tinawo sa Baal Perazim, kag didto ginpierdi nila ang mga Filistinhon. Nagsiling dayon si David, “Ginlaglag sang GINOO ang akon mga kaaway nga daw sa ginsalakay sang mabaskog nga baha, kag nakita ko ini mismo.” Amo ina kon ngaa gintawag ato nga lugar nga Baal Perazim.[†]

²¹ Ginbayaan sang mga Filistinhon ang ila mga dios-dios didto, kag gindala ini ni David kag sang iya mga tinawo.

²² Nagbalik liwat ang mga Filistinhon kag nagkampo sa Kapatagan sang Refaim.

²³ Gani nagpamangkot liwat si David sa GINOO, kag nagsabat ang GINOO, “Indi kamo magderetso salakay sa ila kundi libuti ninyo sila kag salakaya malapit sa mga kahoy nga balsam.

²⁴ Kon mabatian ninyo ang daw martsa sang mga soldado sa ibabaw nga parte sang mga kahoy nga balsam, magdali-dali kamo sa pagsalakay kay amo ina ang tanda nga nagapanguna ako sa inyo sa pagsalakay sa mga Filistinhon.”

²⁵ Gani gintuman ni David ang ginsugo sang GINOO sa iya, kag ginpamatay nila ang mga Fil-

[†] **5:20** *Baal Perazim*: buot silingon sa Hebreo, ang Ginoo nga nagsalakay

istinhon halin sa Geba[‡] hasta sa Gezer.

6

Gindala sa Jerusalem ang Kahon sang Kasug-tanan

(1 Cro. 13:1-14; 15:25-16:6, 43)

¹ Ginpatipon liwat ni David ang pinakamaayo nga mga soldado sang Israel, nga ang kadamuon 30,000.

² Naglakat dayon sila sa Baala nga sakop sang Juda sa pagkuha didto sang Kahon sang Dios,* nga sa diin ara ang presensya[†] sang GINOO nga Makagagahom. Nagapuyo ang GINOO sa tunga sang mga kerubin nga ara sa ibabaw sang Kahon.

³⁻⁴ Ini nga Kahon sang Dios didto sa balay ni Abinadab sa bukid. Ginkuha ini nila ni David, kag ginkarga sa bag-o nga karo. Si Uza kag Ahio nga mga anak ni Abinadab amo ang nagagiya sa karo; si Ahio ara sa una.

⁵ Nagaselebrar si David kag ang tanan nga katawhan sang Israel sa presensya sang GINOO sa bug-os nila nga kusog. Nagakanta sila[‡] kag nagatukar sang mga arpa, lira, tamborin, kastanitas, kag cymbals.

⁶ Sang pag-abot nila sa linasan ni Nacon, ginuyatan ni Uza ang Kahon sang Dios, tungod nakadalin-as ang mga baka.

[‡] 5:25 *Geba*: Amo ini sa Hebreo. Sa Septuagint kag sa 1 Cro. 14:16, *Gibeon*. * 6:2 *Kahon sang Dios* nga amo ang Kahon sang

Kasugtanan † 6:2 *ara ang presensya*: sa literal, *ginatawag ang ngalan* ‡ 6:5 *sa bug-os nila nga kusog*. Nagakanta sila: Amo ini sa Dead Sea Scrolls, Septuagint kag 1 Cro. 13:8. Sa Masoretic Text, *paagi sa mga instrumento nga hinimo halin sa kahoy nga sipres*.

⁷ Naakig gid ang GINOO kay Uza tungod sa iya ginhimo. Gani ginpatay siya sang Dios didto sa kilid sang Kahon.

⁸ Naakig si David tungod ginsilutan sang GINOO si Uza sa iya kaakig. Amo ina nga hasta subong ginatawag ato nga lugar nga Perez Uza. §

⁹ Hinadlukan si David sa GINOO sadto nga adlaw, kag nagsiling siya, “Paano na lang madala sa akon *banwa* ang Kahon sang GINOO?”

¹⁰ Gani nagdesisyon siya nga indi na lang niya pagdal-on ang Kahon sang GINOO sa iya banwa.* Sa baylo, ginbilin niya ini sa balay ni Obed Edom nga taga-Gat.

¹¹ Didto ini sa balay ni Obed Edom sa sulod sang tatlo ka bulan, kag ginpakamaayo sang GINOO si Obed Edom kag ang iya bilog nga panimalay.

¹² Karon ginsugiran si Haring David nga ginpakamaayo sang GINOO ang panimalay ni Obed Edom kag ang tanan nga iya ginapanag-iyahan tungod sa Kahon sang Dios. Gani nagkadto si David sa balay ni Obed Edom kag ginkuha ang Kahon sang Dios para dal-on sa iya banwa nga may kinalipay.

¹³ Sang nakaanom na ka tikang ang mga nagadala sang Kahon sang GINOO, *ginpapundo sila ni David* kag naghalad siya sang isa ka turo nga baka kag isa ka ginpatambok nga bataon nga baka.

¹⁴ Nagsaot si David sa presensya sang GINOO sa bug-os niya nga kusog, nga nagatampi sang

§ **6:8** *Perez Uza*: buot silingon sa Hebreo, *gulpi nga kaakig kay Uza* * **6:10** *iya banwa*: sa Hebreo, *Banwa ni David*. Amo man sa bersikulo 12 kag 16

espesyal nga panapton[†] nga maayo nga klase nga linen.

¹⁵ Samtang ginadala niya kag sang katawhan sang Israel ang Kahon sang GINOO, nagahinugyaw sila kag nagapatunog sang mga budyong.

¹⁶ Sang nagapasulod na ang Kahon sang GINOO sa Banwa ni David, nagtan-aw si Mical nga anak ni Saul sa bintana. Kag sang makita niya si Har-ing David nga nagatumbo-tumbo nga nagasaot sa presensya sang GINOO, ginkaughtan niya siya.

¹⁷ Ginbutang nila ang Kahon sang GINOO sa sulod sang tolda nga ginpatindog ni David para sa sini nga Kahon. Dayon naghalad si David sa GINOO sang mga halad nga ginasunog kag sang mga halad nga para sa maayo nga relasyon.

¹⁸ Pagkatapos niya halad sadto, ginbendisyonan niya ang mga tawo sa ngalan sang GINOO nga Makagagahom.

¹⁹ Dayon ginhatagan niya ang tagasa ka Israelinhon didto, lalaki kag babayi, sang tinapay, karne,[‡] kag mga pasas. Kag nagpuli dayon ang mga tawo sa ila balay.

²⁰ Sang magpuli si David sa pagbendisyon sa iya panimalay, ginsugata siya ni Mical nga anak ni Saul kag ginsuknaan,[§] “Daw ano kahalangdon ang hari sang Israel subong nga adlaw! Nagasaot siya nga halos hublas sa atubangan sang mga babayi nga ulipon sang iya mga opisyal. Bastos lang nga tawo ang nagahimo sina.”

[†] **6:14** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod* [‡] **6:19** *karne*: Amo ini sa Septuagint kag sa Syriac, pero sa Hebreo indi klaro. [§] **6:20** *ginsuknaan*: sa iban nga Bisaya, *ginsukmaan*

²¹ Nagsiling si David kay Mical, “Ginhimo ko ato sa presensya sang GINOO nga nagpili sa akon sa baylo sang imo amay ukon sa kay bisan sin-o sa iya panimalay. Ginpili niya ako nga magdumala sa iya katawhan nga mga Israelinhon. Gani magapadayon ako sa pagselebrar sa presensya sang GINOO,

²² kag sobra pa nga makahuluya ang akon himuon. Makahuluya ako sa imo* panulok, pero padunggan ako sang mga babayi nga ulipon nga imo ginsiling.”

²³ Wala gid sing bata si Mical hasta nga napatay siya.

7

Ang Promisa sang Dios kay David (1 Cro. 17:1-15)

¹ Nag-estar na si Haring *David* sa iya palasyo, kag ginhatagan sang GINOO sang kalinong ang iya ginharian, nga wala na sing mga kaaway nga nagasalakay.

² Isa ka adlaw, nagsiling si David kay Propeta Natan, “Ari ako nagaestar sa *matahom* nga palasyo nga hinimo halin sa kahoy nga sedro, pero ang Kahon sang Dios ara lang sa tolda.”

³ Nagsabat si Natan sa hari, “Himua ang gusto mo nga himuon, kay ang GINOO nagaupod sa imo.”

⁴ Pero sadto mismo nga gab-i nagsiling ang GINOO kay Natan,

* **6:22** sa imo: Amo ini sa Septuagint, pero sa Hebreo, sa akon

⁵“Lakat kag silinga ang akon alagad nga si David nga amo ini ang akon ginasiling: ‘Ikaw bala ang magapatindog sang templo nga pagaestaran ko?’*

⁶Wala pa ako makaestar sa templo halin sang tion nga ginpaguwa ko ang mga Israelinhon sa Egypt hasta subong. Nagasaylo-saylo lang ako nga ang akon ginaestaran tolda.

⁷Sa akon pagsaylo-saylo upod sa akon katawhan nga mga Israelinhon, wala ako magreklamo sa ila mga pangulo nga akon ginsugo sa pag-atipan sa ila nga wala nila ako pagpatindugi sang templo nga hinimo halin sa kahoy nga sedro.’

⁸“Silinga pa gid si David nga *ako*, ang GINOO nga Makagagahom nagasiling, ‘Manugbantay ka sang una sang mga karnero, pero ginpili ko ikaw nga magdumala sa akon katawhan nga mga Israelinhon.

⁹Gin-updan ko ikaw bisan diin ka nagkadto, kag ginpapierdi ko sa imo ang tanan mo nga kaaway. Karon, pabantugon ko ikaw pareho sa iban nga bantog nga mga tawo sa kalibutan.

¹⁰Ginhatagan† ko na sang permanente nga lugar ang akon katawhan nga mga Israelinhon. May kaugalingon na sila nga elistanan kag wala na sing may magtublag sa ila. Indi na sila pagdaog-daog sang malain nga mga tawo pareho sang una,

¹¹halin sang tion nga nagbutang ako sang mga pangulo sa akon katawhan nga mga Israelinhon.

* **7:5** *Ikaw bala...pagaestaran ko:* ukon, *Patindugan mo bala ako sang templo nga pagaestaran ko?* † **7:10** *Ginhatagan:* ukon, *Hatagan*

Hatagan ko sang kalinong ang imo ginharian, nga wala na sing mga kaaway nga nagasalakay. Ako, ang GINOO, nagasugid sa imo nga magahari permi ang isa sang imo mga kaliwat.

¹² Kon mapatay ka na kag ilubong upod sa imo mga katigulangan, pabuslon ko sa imo ang isa sa imo mga anak, kag palig-unon ko ang iya ginharian.

¹³ Siya ang magapatindog sang templo para sa akon kadunggan, kag siguraduhon ko nga ang iya mga kaliwat amo ang magahari hasta san-o.

¹⁴ Ako mangin iya amay, kag siya mangin akon anak. Kon makasala siya, disiplinahon ko siya pareho sang pagdisiplina sang isa ka amay sa iya anak.

¹⁵ Pero magapabilin gihapon ang akon gugma sa iya, indi pareho sa akon ginhimo kay Saul nga imo ginbuslan nga hari.

¹⁶ Magapadayon ang imo ginharian sa wala sing katapusan; ang imo mga kaliwat magahari hasta san-o.’”

¹⁷ Ginsugid ni Natan kay David ang tanan nga ginpahayag sang Dios sa iya.

Ang Pangamuyo ni David (1 Cro. 17:16-27)

¹⁸ Dayon nagsulod si Haring David sa Tolda nga sa diin ara ang Kahon sang Kasugtanan. Nagpungko siya didto sa presensya sang GINOO kag nagpangamuyo, “O Ginoong DIOS, sin-o gid bala ako kag ang akon pamilya nga ginpakamaayo mo ako sing pareho sini?

¹⁹ Kag karon, Ginoong DIOS, may promisa ka pa gid parte sa palaabuton sang akon pamilya. Amo bala ini ang kinaandan nga ginahimo mo sa tawo?

²⁰ Ano pa bala ang akon mahambal sa imo, Ginoong DIOS? Kay nahibaluan mo naman kon sin-o gid ako nga imo alagad.

²¹ Tungod sa imo promisa kag suno sa imo kabubut-on, ginhimo mo ining dalagko nga mga butang kag ginpahibalo sa *akon nga* imo alagad.

²² “Ginoong DIOS, daw ano ka kagamhanan! Wala gid sing pareho sa imo kag wala na sing iban pa nga Dios magluwas sa imo. Wala kami sing may nabatian nga may dios nga pareho sa imo.

²³ Kag wala na sing katawhan nga pareho sa imo katawhan nga Israelinhon. Amo lang ini nga nasyon sa kalibutan nga imo ginhilway sa *pagkaulipon* para mangin imo katawhan. Nangin bantog ka tungod sang gamhanan kag makatilingala nga mga butang nga ginhimo mo sang gintabog mo ang mga nasyon kag ang ila mga dios-dios paagi sa imo katawhan nga ginpaguwa mo sa Egypt.

²⁴ Ginhimo mo ang mga Israelinhon nga imo katawhan hasta san-o, kag ikaw, GINOO, nangin ila Dios.

²⁵⁻²⁶ “Kag karon, GINOONG Dios, tumana ang imo promisa sa akon nga imo alagad kag sa akon pamilya, para mangin bantog ka hasta san-o. Dayon magasiling *ang mga tawo*, ‘Ang GINOO nga Makagagahom amo ang Dios sang Israel!’ Kag ang akon pamilya magapadayon hasta san-o sa imo presensya.

²⁷ GINOO nga Makagagahom, Dios sang Israel, may kaisog ako sa pagpangamuyo sini sa imo tungod kay ginpahayag mo sa akon nga imo alagad nga magahari permi ang isa sa akon mga kaliwat.

²⁸ Ginoong DIOS, matuod ikaw nga Dios! Ginpromisa mo ining maayo nga mga butang sa akon nga imo alagad, kag masaligan gid ang imo mga promisa.

²⁹ Kabay pa nga ikalipay mo ang pagpakamaayo sa akon pamilya para magapadayon ini hasta san-o sa imo presensya, kay amo ini ang imo ginpromisa, Ginoong DIOS. Kag sa sini nga pagpakamaayo mo, pakamaayuhon gid man ang akon pamilya hasta san-o.”

8

Ang mga Pagpangdaog ni David (1 Cro. 18:1-17)

¹ Sang ulihi napierdi ni David ang mga Filistinon, kag ginsakop niya sila. Naagaw niya sa ila ang lugar sang Meteg Ama.

² Napierdi man ni David ang mga Moabnon. Ginpahigda niya sila nga nagaraya sa duta kag gintakos sang lubid. Ang mga nasakop sang kada duha ka takos sang lubid ginpamatay, kag ang mga nasakop sang kada isa ka takos sang lubid gintugutan nga mabuhi. Ang mga Moabnon nga wala ginpamatay nangin sakop ni David kag nagbayad sila sang buhis sa iya.

³ Nagpakig-away man si David kay Haring Hadadezer sang Zoba, nga anak ni Rehob, sang maglakat si Hadadezer sa pagsakop liwat sang mga duta malapit sa Suba sang Euphrates.

⁴ Naagaw nila ni David ang 1,000 niya ka karwahe, 7,000 ka manugkarwahe,* kag 20,000 ka soldado. Ginpamiang nila ni David ang mga kabayo nga nagaguyod sang mga karwahe luwas lang sa 100 nga ginbiling nila *para ila gamiton*.

⁵ Sang mag-abot ang mga Arameanhon† halin sa Damascus sa pagbulig kay Hadadezer, ginpamatay nila ni David ang 22,000 sa ila.

⁶ Nagpabutang dayon si David sang mga kampo sa Damascus, ang lugar sang mga Arameanhon. Kag nangin sakop niya sila, kag nagbayad sila sang buhis sa iya. Ginpadaog sang GINO si David bisan diin siya magkadto sa pagpakig-away.

⁷ Ginkuha ni David ang bulawan nga mga taming nga iya sang mga opisyal ni Hadadezer, kag gindala ini sa Jerusalem.

⁸ Ginkuha man niya ang madamo gid nga mga saway sa Beta‡ kag Berotai, nga mga banwa nga sakop ni Hadadezer.

⁹ Karon, nabalitaan ni Haring Tou§ sang Hamat nga ginpierdi ni David ang bilog nga soldado ni Hadadezer.

¹⁰ Gani ginpakadto niya ang iya anak nga si Joram kay Haring David sa pagpangamusta kag sa pagpadungog sa iya sa pagdaog niya kay Hadadezer sa inaway. (Ining si Tou kag si Hadadezer kontrahanay halin sang una pa.) Nag-

* **8:4** 1,000 niya ka karwahe, 7,000 ka manugkarwahe: Amo ini sa Septuagint (kag sa 1 Cro. 18:4). Sa Hebreo, 1,700 ka manugkarwahe.

† **8:5** Arameanhon: ukon, Syrianhon. Amo man sa bersikulo 6.

‡ **8:8** Beta: sa iban nga mga kopya sang Septuagint (kag sa 1 Cro. 18:8), Teba § **8:9** Tou: ukon, Toi

dala si Joram sang mga regalo nga hinimo halin sa pilak, bulawan, kag saway.

¹¹ Ginhalad ini ni Haring David sa GINOO, pareho sa iya ginhimo sa mga pilak kag bulawan nga iya naagaw sa iban nga mga nasyon nga iya ginpierdi—

¹² ang Edom,* Moab, Ammon, Filistia, kag Amalek. Ginhalad man niya ang mga naagaw nila kay Haring Hadadezer sang Zoba, nga anak ni Rehob.

¹³ Kag nangin bantog pa gid si David matapos niya pamatay ang 18,000 ka Edomnon† sa kapata-ngan nga ginatawag Asin.

¹⁴ Nagpabutang dayon siya sang mga kampo sa bilog nga Edom, kag nangin sakop niya ang tanan nga Edomnon. Ginpadaog sang GINOO si David bisan diin siya magkadto sa pagpakig-away.

Ang mga Opisyal ni David

¹⁵ Naghari si David sa bilog nga Israel, nga nagahimo sang matarong kag husto para sa tanan niya nga katawhan.

¹⁶ Ang nagapangulo sa iya mga soldado amo si Joab nga anak ni Zeruya. Ang nagadumala sang mga kasulatan sang ginharian amo si Jehoshafat nga anak ni Ahilud.

* **8:12** *Edom*: Amo ini sa Septuagint, sa Syriac, kag sa iban nga mga kopya sang Hebreo. Sa kalabanan nga mga kopya sang Hebreo, *Aram*. † **8:13** *Edomnon*: Amo ini sa Septuagint, sa Syriac, kag sa iban nga mga kopya sang Hebreo. Sa kalabanan nga mga kopya sang Hebreo, *Aram*, nga ang buot silingon, nga Arameanhon.

¹⁷ Ang mga *pangulo nga* pari amo si Zadok nga anak ni Ahitub kag si Ahimelec nga anak ni Abiatar. Ang sekretaryo amo si Seraya.

¹⁸ Ang pangulo sang mga *badigard ni David nga* mga Keretnon kag mga Peletnon amo si Benaya nga anak ni Jehoyada. Kag ang mga manuglaygay[‡] ni David amo ang iya mga anak nga lalaki.

9

Si David kag si Mefiboshet

¹ Isa ka *adlaw*, nagpamangkot si David, “May nabilin pa bala sa pamilya ni Saul nga mapakitaan ko sang kaayo tungod kay Jonatan?”

² Ginpatawag niya ang isa ka tawo nga ang ngalan si Ziba, nga suluguon anay sang pamilya ni Saul. *Pag-abot niya* ginpamangkot siya ni David, “Ikaw bala si Ziba?” Nagsabat siya, “Huo, Mahal nga Hari.”

³ Nagpamangkot ang hari, “May nabilin pa bala sa pamilya ni Saul nga mapakitaan ko sang kaayo sang Dios?” Nagsabat siya sa hari, “May ara, ang anak ni Jonatan nga lalaki nga lupog.”

⁴⁻⁵ Nagpamangkot ang hari, “Diin na siya?” Nagsabat si Ziba, “Didto sa Lo Debar, sa balay ni Makir nga anak ni Amiel.” Gani nagpasugo si David sa pagkuha sa iya didto.

⁶ Ang ngalan sang anak ni Jonatan amo si Mefiboshet kag apo siya ni Saul. *Pag-abot niya* kay David nagluhod siya bilang pagtahod sa iya. Nagsiling si David, “Mefiboshet?” Nagsabat siya, “Huo, sir.”

[‡] **8:18** mga manuglaygay: ukon, mga pari

⁷ Nagsiling si David sa iya, “Indi ka magkahadlok, kay pakitaan ko gid ikaw sang kaayo tungod sa imo amay nga si Jonatan. Iuli ko sa imo ang tanan nga kadutaan sang imo lolo nga si Saul, kag indi lang ina, kundi makakaon ka permi upod sa akon.”

⁸ Nagluhod si Mefiboshet kag nagsiling, “Sin-o gid bala ako nga trataron mo sing subong sini? Pareho man lang ako sa patay nga ido.”

⁹ Dayon ginpatawag sang hari si Ziba, nga suluguon *anay* ni Saul, kag ginsilingan, “Ginahatag ko kay *Mefiboshet*, nga apo sang imo agalon nga si Saul, ang tanan nga pagkabutang ni Saul kag sang iya pamilya.

¹⁰ Ikaw, ang imo mga anak, kag ang imo mga suluguon ang magapanguma sang duta para sa iya, kag dal-on mo sa iya ang mga patubas, para may pagkaon ang pamilya* sang imo agalon. Pero si Mefiboshet iya magakaon permi upod sa akon.” (Si Ziba may 15 ka anak nga lalaki kag 20 ka suluguon.)

¹¹ Nagsiling si Ziba sa hari, “Mahal nga Hari, tumanon ko ang bisan ano nga isugo mo sa akon nga imo suluguon.” Halin sadto, nagakaon permi si Mefiboshet upod kay David nga daw isa sa iya mga anak.

¹² May anak si Mefiboshet nga lalaki nga ang ngalan si Mica. Ang tanan nga miyembro sang panimalay ni Ziba nangin suluguon ni Mefiboshet.

* **9:10** *pamilya*: Amo ini sa Septuagint, pero sa Hebreo, *mga kaliwat*.

¹³ Si Mefiboshet nga lupog didto na nag-estar sa Jerusalem kay didto siya nagakaon permi upod kay Haring David.

10

Ginpierdi ni David ang mga Ammonhon kag mga Arameanhon
(1 Cro. 19:1-19)

¹ Sang ulihi napatay si Nahash nga hari sang mga Ammonhon. Kag ang iya anak nga si Hanun amo ang nagbulos sa iya bilang hari.

² Nagsiling si David, “Pakitaan ko sang kaayo si Hanun tungod nga maayo ang iya amay sa akon.” Gani nagpadala si David sang iya mga alagad sa pagpakita sang iya pag-unong sa kalisod ni Hanun tungod sa pagkapatay sang iya amay.

Pero sang pag-abot sang mga alagad ni David sa duta sang mga Ammonhon,

³ nagsiling ang mga opisyal sang mga Ammonhon kay Hanun nga ila agalon, “Nagahunahuna ka bala nga ginadumdom ni David ang imo amay paagi sa pagpadala sang mga tawo sa pag-unong sa imo kalisod? Indi ayhan ginpadala niya sila para magpang-espiya sa aton banwa kag laglagon ini?”

⁴ Gani ginpadakop ni Hanun ang mga alagad ni David kag ginpabalbasan niya ang pihak nga parte sang ila burangos. Ginpagutrab man niya ang ila mga bayo halin sa balikawang paidalom kag dayon ginpapuli sila.

⁵ Nahuya gid sila *nga magpuli*. Sang mabalitaan ni David ang natabo, nagpadala siya sang mga mensahero sa paghambal sa iya mga tinawo nga

magpabilin lang anay sila sa Jerico hasta nga magtubo ang ila mga burangos, kag dayon makapuli na sila.

⁶ Nareyalisar sang mga Ammonhon nga ginpaakig gid nila si David. Gani nagsuhol sila sang 20,000 ka Arameanhon* nga mga soldado nga taga-Bet Rehob kag taga-Zoba, 1,000 ka soldado halin sa hari sang Maaca, kag 12,000 ka soldado halin sa Tob.

⁷ Pagkabati sini ni David, ginpadala niya si Joab kag ang tanan nga maisog nga mga soldado sa pagpakig-away.

⁸ Nagplastar ang mga Ammonhon sa pagpakig-away sa may puwertahan sang ila banwa, samtang ang mga Arameanhon nga taga-Zoba kag taga-Rehob kag ang mga soldado nga taga-Tob kag taga-Maaca nagplastar sa kapatagan.

⁹ Sang makita ni Joab nga may mga kaaway sa iya atubang kag likod, nagpili siya sang pinakamaayo nga mga soldado sang Israel, kag ginpanguluhan niya sila sa pagpakig-away sa mga Arameanhon.

¹⁰ Ang nabilin nga mga soldado ginpapanguluhan niya kay Abishai nga iya utod sa pagpakig-away sa mga Ammonhon.

¹¹ Nagsiling si Joab *kay Abishai*, “Kon makita mo nga daw mapierdi na kami sang mga Arameanhon, buligan ninyo kami, kag kon kamo man ang daw mapierdi sang mga Ammonhon buligan namon kamo.

¹² Magpakabaskog kita! Magpakig-away kita nga may kaisog para sa aton katawhan kag sa mga

* **10:6** *Arameanhon*: ukon, *Syrianhon*

banwa sang aton Dios. Himuon sang GINOO kon ano ang maayo para sa iya.”

¹³ Dayon nagsalakay si Joab upod sang iya mga tinawo, kag nagpalalagyo ang mga Arameanhon sa ila.

¹⁴ Pagkakita sang mga Ammonhon nga nagpalalagyo ang mga Arameanhon, nagpalagyo man sila kay Abishai kag nagsulod sa ila banwa. Gani nagpuli sila ni Joab sa Jerusalem halin sa pagpakig-away sa mga Ammonhon.

¹⁵ Sang mareyalisar sang mga Arameanhon nga napierdi sila sang mga Israelinhon, nagtipon sila liwat.

¹⁶ Ginbuligan sila sang iban nga mga Arameanhon nga ginpatawag ni Hadadezer halin sa tabok sang Suba sang *Euphrates*. Nagkadto sila sa Helam sa pagpangulo ni Shobac nga kumander sang mga soldado ni Hadadezer.

¹⁷ Sang mahibaluan ini ni David, ginpatipon niya ang tanan nga soldado sang Israel sa *pagpakig-away*. Dayon nagtabok sila sa Suba sang Jordan kag nagkadto sa Helam. Nagplastar ang mga Arameanhon sa pagpakig-away sa ila ni David, kag dayon nag-inaway sila.

¹⁸ Pero nagpalalagyo ang mga Arameanhon sa mga Israelinhon. Nakapatay sila ni David sang 700 ka manugkarwahe kag 40,000 ka manugkabayo.† Napatay man nila si Shobac, ang kumander sang mga soldado.

† **10:18** *manugkabayo*: Amo ini sa Hebreo. Sa iban nga mga kopya sang Griego kag sa 1 Cro. 19:18, *soldado nga nagalakat lang*.

19 Sang makita sang mga hari *sang mga Arameanhon*, nga mga sakop ni Hadadezer, nga napierdi na sila sang mga Israelinhon, nagpakig-abyan sila sa mga Israelinhon kag nagpasakop sa ila. Gani halin sadto nahadlok na ang mga Arameanhon nga magbulig sa mga Ammonhon.

11

Si David kag si Batsheba

¹ Sang tion nga nagalakat ang mga hari sa pagpakig-away, wala maglakat si David kundi nagpabilin lang siya sa Jerusalem. Ang iya ginpalakat sa inaway amo si Joab, ang iya mga opisyal, kag ang tanan nga soldado sang Israel. Ginpierdi nila ni Joab ang mga Ammonhon kag ginpalibutan ang Raba.

² Isa ka hapon, sang manugsalop na ang adlaw, nagbangon si David kag naglakat-lakat sa *matapan nga* atop sang palasyo. Samtang nagatulok siya sa idalom, may nakita siya nga isa ka guwapa gid nga babayi nga nagapaligo.

³ Nagsugo si David sa paghibalo kon sin-o ato nga babayi. Kag ginsugiran siya nga ang babayi si Batsheba, nga anak ni Eliam kag asawa ni Uriah nga Hithanon.

⁴ Dayon nagpadala si David sang mga tinawo sa pagkuha kay Batsheba. Kag sang pag-abot niya kay David, naghulid sila. (Bag-o lang sadto natapos ni Batsheba ang seremonya sa pagpakatinlo tungod sang iya pamulanon.) Pagkatapos nila hulid, nagpuli siya.

⁵ Sang ulihi nagbusong siya, kag nagpadala siya sang mensahi kay David nga nagabusong siya.

⁶ Gani nagpadala si David sang mensahi kay Joab nga pakadtuon sa iya si Uria nga Hithanon. Gani ginpakadto ni Joab si Uria kay David.

⁷ Pag-abot ni Uria, ginpamangkot siya ni David kon kamusta si Joab, ang mga soldado, kag ang ila pagpakig-away.

⁸ Dayon nagsiling si David sa iya, “Magpuli ka sa imo balay, kag magpahuway-huway.”* Gani naghalin si Uria sa palasyo, kag ginpadal-an siya ni David sang mga regalo sa iya balay.

⁹ Pero wala magpuli si Uria kundi didto siya nagtulog sa puwertahan sang palasyo upod sa mga suluguon sang iya agalon *nga si David*.

¹⁰ Sang ginsugiran si David nga wala magpuli si Uria, *ginpatawag niya siya kag* ginpamangkot, “Ngaa nga wala ka magpuli? Dugay ka nga wala sa inyo.”

¹¹ Nagsiling si Uria, “Ang Kahon *sang Kasug-tanan* kag ang mga soldado sang Israel kag Juda ara sa kampo sa kapatagan, kag didto man ang amon kumander nga si Joab kag ang iya mga opisyal. Makabatas bala ako nga magpuli sa pagkaon, pag-inom, kag paghulid sa akon asawa? Ginasumpa ko sa imo nga indi ko paghimuon ina.”

¹² Nagsiling si David sa iya, “Magpabilin ka pa anay diri sing isa ka gab-i, kag pabalikon ko ikaw *sa kampo* buwas.” Gani nagpabilin si Uria sadto nga adlaw sa Jerusalem. Pagkadason nga adlaw,

* **11:8** *magpahuway-huway*: ukon, *maghulid ka sa imo asawa*. Sa literal, *hugasi ang imo tiil*.

¹³ gin-agda siya ni David nga magkaon kag mag-inom upod sa iya, kag ginhubog siya ni David. Pero sadto nga gab-i wala gihapon siya magpuli kundi didto siya nagtulog liwat upod sa mga sulugon ni David.

¹⁴ Pagkaaga, nagsulat si David kay Joab kag ginpadala niya ini kay Uria.

¹⁵ Amo ini ang iya ginsulat: “Ibutang si Uria sa una, nga sa diin puwerte gid ang inaway, dayon atras kamo para maigo siya kag mapatay.”

¹⁶ Gani samtang ginapalibutan nila ni Joab ang Raba, ginbutang niya si Uria sa lugar nga sa diin ara ang mabakod nga mga soldado sang mga kaaway.

¹⁷ Nagsalakay ang mga kaaway sa ila ni Joab, kag napatay si Uria kaupod sang iban nga mga soldado ni David.

¹⁸ Nagpadala si Joab sang balita kay David parte sa tanan nga natabo sa inaway.

¹⁹ Ginsilingan niya ang mensahero, “Pagkatarpos mo sugid sa hari parte sa natabo sa inaway,

²⁰ ayhan mangakig siya kag pamangkuton ka niya, ‘Ngaa nga nagpalapit gid kamo sa banwa sa pagpakig-away? Wala bala kamo kahibalo nga mapana nila kamo halin sa pader?’

²¹ Wala bala kamo makadumdom kon paano napatay si Abimelec nga anak ni Jerubeshet[†] sa Tebez? Indi bala nga ginhulugan siya sang babayi sang galingan nga bato halin sa ibabaw sang pader, kag napatay siya? Gani ngaa nga nagpalapit gid kamo sa pader?’ Kon magpamangkot

[†] **11:21** *Jerubeshet*: Amo ini ang isa pa ka ngalan ni Gideon.

siya sini, silinga siya dayon, ‘Napatay man ang imo alagad nga si Uria nga Hithanon.’”

²² Naglakat ang mensahero, kag pag-abot niya kay David ginsugiran niya siya sang tanan nga ginpasiling ni Joab.

²³ Nagsiling siya kay David, “Ginsalakay kami sang mga kaaway sa kapatagan, pero ginlagas namon sila pabalik sa may puwertahan sang ila banwa.

²⁴ Dayon ginpana kami sang mga manugpana nga ara sa pader, kag napatay ang iban sa imo mga soldado pati ang imo alagad nga si Uria nga Hithanon.”

²⁵ Nagsiling si David sa mensahero, “Silinga si Joab nga indi maglain ang iya buot sa natabo, kay indi gid man mapaktan kon sin-o ang mapatay sa inaway. Silinga siya nga magpakabakod siya, kag pabaskugon pa gid niya ang pagsalakay sa banwa hasta nga malaglag ini.”

²⁶ Sang pagkahibalo ni Batsheba nga napatay si Uria nga iya bana, nagpangasubo siya.

²⁷ Pagkatapos sang tion sang pagpangasubo, ginpakuha siya ni David kag gindala sa palasyo. Nangin asawa siya ni David, kag sang ulihi nagbata siya sang lalaki. Pero tama kalain ang gin-himo ni David sa panulok sang GINOO.

12

Ginsabdong ni Natan si David

¹ Karon, ginpadala sang GINOO si *Propeta* Natan kay David. Pag-abot niya kay David, nagsiling siya, “May duha ka tawo nga nagaestar sa isa ka banwa. Ang isa manggaranon kag ang isa imol.

² Madamo gid ang mga karnero kag mga baka sang manggaranon,

³ pero ang imol isa lang gid ang iya karnero nga iya pa ginbakal. Ginsagod niya ini, kag nagdako upod sa iya mga kabataan. Ginpakaon niya ini sang iya pagkaon, kag ginpainom sa iya mismo baso, kag iya pa ini ginkugos-kugos. Ginkabig niya ini nga daw iya anak nga babayi.

⁴ Isa sina ka tion, may bisita ang manggaranon, pero indi niya gusto nga mag-ihaw sang iya karnero ukon baka para ipakaon sa iya bisita. Sa baylo ginkuha niya ang karnero sang imol nga tawo kag ginpaihaw ini para ipakaon sa iya bisita.”

⁵ Naakig gid si David sa tawo nga manggaranon kag nagsiling siya kay Natan, “Nagasumpa ako sa buhi nga GINOO nga dapat patyon ang tawo nga naghimo sina.

⁶ Kag tungod nga wala siya sing kaluoy sa imol nga tawo, dapat ulian niya sang apat ka karnero ang isa ka karnero nga iya ginkuha.”

⁷ Dayon nagsiling si Natan kay David, “Ikaw ato nga tawo! Amo ini ang ginasiling sang GINOO, ang Dios sang Israel: ‘Ginpili ko ikaw nga hari sang Israel kag ginluwas ko ikaw kay Saul.

⁸ Ginhatag ko sa imo ang iya ginharian kag ang iya mga asawa. Ginhimo ko ikaw nga hari sa bilog nga Israel kag Juda. Kag kon kulang pa ini, kuntani ginhatagan ko ikaw sang madamo pa.

⁹ Gani ngaa wala mo pagtumana ang akon pulong paagi sa paghimo sining malain nga butang sa akon panulok? Ginpapatay mo si Uria nga

Hithanon sa inaway; ginpapatay mo siya sa mga Ammonhon, kag ginkuha mo pa ang iya asawa.

¹⁰ Gani tungod sa imo ginhimo, sugod subong permi lang may inaway kag pagpinatyanay sa imo pamilya, tungod nga ginsupak mo ako kag ginkuha mo ang asawa ni Uria.'

¹¹ "Amo pa gid ini ang ginasiling sang GINOO: 'May ara nga miyembro sang imo panimalay nga magagamo sa imo. Ihatag ko ang imo mga asawa sa tawo nga indi liwan sa imo, kag magapakighilawas siya sa ila sing hayag.*

¹² Ang imo ginhimo nga malain ginhimo mo sa tago, pero ang himuon ko sa imo ipakita ko sing hayag sa bilog nga Israel.'"

¹³ Dayon nagsiling si David kay Natan, "Nakasala ako sa GINOO." Nagsabat si Natan, "Ginpatawad ka na sang GINOO, kag indi ikaw mapatay.

¹⁴ Pero tungod nga ang imo ginhimo nakahatag sang kahigayunan sa mga kaaway sang GINOO nga yagutaon siya, sigurado gid nga mapatay ang imo anak."

¹⁵ Sang nagpuli na si Natan, ginpamasakit sang GINOO ang anak ni David kay Batsheba.

¹⁶ Nagpakitluoy si David sa Dios para sa bata. Nagpuasa siya sa sulod sang iya kuwarto, kag sa salog siya nagatulog kada gab-i.

¹⁷ Ginkadtuan siya sang iya mga opisyal para pabangunon, pero indi gid siya, kag indi siya magkaon upod sa ila.

* **12:11** *hayag*: sa iban nga Bisaya, *dayag*

¹⁸ Sang ikapito nga adlaw, napatay ang bata. Nahadlok ang mga alagad ni David sa pagsugid sa iya nga patay na ang bata. Nagsiling sila, “Paano ta siya masugiran nga patay na ang bata? Wala gani siya magsapak sa pag-uloulo ta sa iya sang buhi pa ang bata, ano na gid ayhan karon nga patay na ang bata. Basi bala kon ano ang iya himuon nga malain.”

¹⁹ Natalupangdan ni David nga nagahinutikay ang iya mga alagad, gani nareyalisar niya nga patay na ang bata. Nagpamangkot siya, “Patay na bala ang bata?” Nagsabat sila, “Huo.”

²⁰ Dayon nagbangon si David, nagpaligo, nagpamanyos *sang mahamot nga lana* kag nag-ilis. Nagkadto siya sa balay sang GINOO kag nagsimba. Dayon nagpuli siya kag nagpaserbi sang pagkaon, kag nagkaon siya.

²¹ Nagsiling ang iya mga alagad sa iya, “Indi ka namon maintiendihan. Sang buhi pa ang bata, nagpuasa ka kag naghibi, pero karon nga patay na ang bata, nagbangon ka kag nagkaon!”

²² Nagsabat si David, “Huo, nagpuasa ako kag naghibi sang buhi pa ang bata kay naghunahuna ako nga basi pa lang kaluoyan ako sang GINOO kag indi niya pag-itugot nga mapatay ang bata.

²³ Pero karon nga patay na siya, ngaa nga magpuasa pa ako? Mabuhi ko pa bala siya? Sa pila ka adlaw kon mapatay na ako, makadto ako sa iya, pero karon indi na siya makabalik sa akon.”

²⁴ Dayon gin-uloulohan ni David ang iya asawa nga si Batsheba, kag naghulid sila. Nagbusong si Batsheba kag nagbata sang lalaki, kag ginngalanan nila siya nga Solomon. Palangga sang

GINOO ang bata,

²⁵ kag ginsugo niya si Propeta Natan nga ngalanan ang bata nga Jedidia† tungod kay palangga niya siya.

Gin-agaw ni David ang Raba

(1 Cro. 20:1-3)

²⁶ Sa pihak nga bahin, nagsalakay sila ni Joab sa Raba, ang kapital sang Ammon, kag halos naagaw na nila ini.

²⁷ Nagpadala si Joab sang mga mensahero kay David sa pagsiling, “Ginsalakay namon ang Raba kag naagaw namon ang ila ginakuhaan sang tubig.

²⁸ Karon tipuna ang nabilin nga mga soldado kag tapusa ang pag-agaw sa banwa para ikaw ang mapadunggan kag indi ako.”

²⁹ Gani gintipon ni David ang nabilin nga mga soldado kag ginsalakay nila ang Raba, kag naagaw nila ini.

³⁰ Ginkuha ni David ang bulawan nga korona sa ulo sang hari sang mga Ammonhon‡ kag ginbuntang sa iya ulo. Nagabug-at ang korona sing mga 35 ka kilo, kag may malahalon ini nga mga bato. Madamo nga pagkabutang ang nakuha ni David sa sadto nga banwa.

³¹ Gin-ulipon niya ang mga pumuluyo sini kag ginpaobra nga gamit ang lagari, sadol, kag wasay. Ginpahimo man niya sila sang mga tisa.§ Amo ini ang iya ginhimo sa mga pumuluyo sang tanan

† 12:25 *Jedidia*: Ang buot silingon sa Hebreo, *palangga sang GINOO*

‡ 12:30 *sa ulo sang hari sang mga Ammonhon*: ukon, *sa ulo ni Milcom*. Si Milcom dios sang mga Ammonhon. § 12:31 *tisa*: sa English, *brick*

nga banwa sang mga Ammonhon. Dayon nagpuli si David kag ang tanan niya nga soldado sa Jerusalem.

13

Si Amnon kag si Tamar

¹ May guwapa nga anak si David nga ang iya ngalan si Tamar, kag utod siya ni Absalom. Karon, si Amnon nga utod ni Tamar sa amay naluyag sa iya.

² Pero indi niya mahimo ang iya gusto nga himuon kay Tamar tungod nga dalaga si Tamar *kag may nagabantay permi sa iya*. Tungod sini naglalain siya hasta nga nagmasakit siya.

³ Karon may amigo si Amnon nga maayo gid magpadihot nga ang ngalan si Jonadab. Anak siya sang utod ni David nga si Shimea.

⁴ *Isa ka adlaw*, nagpamangkot siya kay Amnon, “Anak ka sang hari, pero ngaa kada adlaw permi ko ikaw makita nga nagapaluya? Sugiri abi ako sang imo problema.” Nagsiling si Amnon sa iya, “Naluyag ako kay Tamar, ang utod ni Absalom nga akon utod *sa amay*.”

⁵ Nagsiling si Jonadab, “Maghigda ka, kag magpamulomasakit. Kon magbisita gani ang imo amay sa imo, silingon mo siya nga tugutan niya si Tamar nga magkadto sa imo sa pagpakaon sa imo. Silingon mo man siya nga gusto mo makita si Tamar nga nagapreparar sang pagkaon sa imo tupad kag gusto mo nga siya gid ang maghungit sa imo.”

⁶ Gani naghigda si Amnon kag nagpamulomasakit. Sang magbisita sa iya si Haring David,

nagsiling siya, “Gusto ko nga magkadto diri ang akon utod nga si Tamar kag maghimo sang tinapay samtang nagatan-aw ako, kag pagkatapos hungitan niya ako.”

⁷ Gani nagpasugo si David nga hambalon si Tamar sa palasyo nga magkadto siya sa iya utod nga si Amnon kag magpreparar sang pagkaon para sa iya.

⁸ Nagkadto si Tamar sa balay sang iya utod nga si Amnon, kag nakita niya siya nga nagahigda. Nagkuha siya sang harina, ginmasa ini, kag ginkluto ang tinapay samtang nagatan-aw si Amnon.

⁹ Pagkaluto, ginkuha niya ini para ipakaon kay Amnon, pero indi magkaon si Amnon. Nagsiling si Amnon, “Paguwaa ang tanan nga tawo diri!” Gani nagguwa ang mga tawo.

¹⁰ Dayon nagsiling si Amnon kay Tamar, “Dala diri ang pagkaon sa akon kuwarto kag hungiti ako.” Gani gindala ni Tamar ang pagkaon kay Amnon.

¹¹ Pero samtang ginahungitan niya si Amnon ginhakos siya ni Amnon kag ginsilingan nga maghulid sila.

¹² Nagsiling si Tamar sa iya, “Indi ako pagpakahuy-i! Mag-utod kita! Indi paghimua ini nga kabuangan. Indi ini dapat matabo sa Israel.

¹³ Ano na lang nga guya ang ipakita ko sa mga tawo? Kag ikaw, kabigon ka nga isa ka buang-buang sa Israel. Estoryaha bala anay ang aton amay parte sini; sigurado nga tugutan niya ikaw sa pagpangasawa sa akon.”

¹⁴ Pero wala magpamati si Amnon sa iya,

kag tungod nga mas makusog siya kay Tamar ginpakahuy-an niya siya paagi sa paglugos sa iya.

¹⁵ Dayon nangakig gid si Amnon sa iya, kag ang iya kaakig sobra pa sa iya paghigugma sa iya sang una. Nagsiling si Amnon sa iya, “Bangon ka kag magguwa!”

¹⁶ Nagsabat si Tamar, “Indi ako magguwa! Mas dako pa nga sala ang pagtabog mo sa akon sang sa imo ginhimo sa akon.” Pero wala magpamati si Amnon sa iya.

¹⁷ Sa baylo, gintawag niya ang iya personal nga suluguon kag ginsilingan, “Paguwaa ini nga babayi kag siraduhi dayon ang puwertahan.”

¹⁸ Gani ginpaguwa sang suluguon si Tamar kag ginsira ang puwertahan. Nagasuksok sadto si Tamar sang matahom kag malaba nga bayo* kay amo ato ang ginasuksok sang dalaga nga mga anak sang hari sadto nga panahon.

¹⁹ Ang ginhimo ni Tamar, gin-gisi niya ang iya matahom kag malaba nga bayo, kag nagbutang sang abo sa iya ulo. Dayon naglakat siya nga nagahilibion samtang ginatungtong niya ang iya mga kamot sa iya ulo *sa dako nga kasubo*.

²⁰ Nakita siya sang iya utod nga si Absalom kag ginpamangkot, “May malain bala nga ginhimo si Amnon sa imo? Indi ini pag-ipanugid sa iban, kay utod mo siya *sa amay*. Indi lang sagi isip ang natabo sa imo.” Kag didto na nag-estar si Tamar sa balay ni Absalom, pero permi lang siya nagaisahanon kag nagapangasubo.

* **13:18** *matahom kag malaba nga bayo*: Indi klaro ang buot silin-gon sang Hebreo sini.

21 Sang mahibalan ni Haring David ang natabo, puwerte gid ang iya kaakig.

22 Kag bisan wala nagamuno si Absalom kay Amnon parte sa iya ginhimo, ginakaugtan niya siya tungod sa iya pagpakahuya kay Tamar nga iya utod.

Ginpatay ni Absalom si Amnon

23 Pagkaligad sang duha ka tuig, sang ginapaguntingan ni Absalom ang iya mga karnero sa Baal Hazor, malapit sa Efraim, gin-imbatar niya ang tanan nga anak sang hari sa pagtambong didto.

24 Nagkadto siya kay Haring David kag nagsiling, “Nagapagunting ako sang akon mga karnero. Makakadto ka bala kag ang imo mga opisyal sa sini nga okasyon?”

25 Nagsabat ang hari, “Indi na lang anak, kay magastuhan ka lang kon magtambong kami tanan.” Ginpilit gid siya ni Absalom, pero indi gid siya makadto. Ginbendisyan lang niya si Absalom.

26 Nagsiling si Absalom, “Kon indi ka, si Amnon na lang nga akon utod ang pakadtua.” Nagpamangkot ang hari, “Ngaa nga gusto mo gid siya pakadtuon didto?”

27 Pero nagpamilit gid si Absalom, gani ginpaupod na lang ni David si Amnon, kag ang iban pa niya nga mga anak nga lalaki.

28 Nagsiling si Absalom sa iya mga tinawo, “Hulaton ninyo nga mahubog si Amnon, dayon pagsinyas ko, patyon ninyo siya. Indi kamo

magkahadlok; ako ang nagsugo sa inyo. Magpak-abakod kamo kag magpakaisog.”

²⁹ Gani ginpatay sang mga tinawo ni Absalom si Amnon suno sa iya sugo. Nagsakay gilayon ang iban nga mga anak nga lalaki ni David sa ila mga kabayo[†] kag nagpalagyo.

³⁰ Samtang nagapapuli sila sa Jerusalem, may nakabalita kay David nga ginpamatay ni Absalom ang tanan niya nga anak nga lalaki kag wala gid sing may nabilin sa ila.

³¹ Nagtindog dayon si David kag gin-gisi niya ang iya bayo sa *pagpakita sang iya pagpangasubo*, kag naghapa siya sa duta. Gin-gisi man sang iya mga alagad ang ila mga bayo kag nagtindog lang sila didto.

³² Pero nagsiling si Jonadab nga anak sang utod ni David nga si Shimea, “Mahal nga Hari, wala napatay ang tanan mo nga anak nga lalaki kundi si Amnon lang. Dugay na nga gintuyo ni Absalom nga patyon si Amnon halin pa sang adlaw nga ginpakahuy-an niya ang iya utod nga si Tamar.

³³ Indi ka magkabalaka sa balita nga ginpamatay ang tanan mo nga anak nga lalaki. Si Amnon lang ang ginpatay.

³⁴ Kon parte kay Absalom, nagpalagyo siya.”

Karon, ang guwardya sa pader sang Jerusalem may nakita nga madamo nga tawo nga nagapadulong. Nagaagi sila sa dalan sa west, sa kilid dampi sang bukid. Nagkadto ang guwardya sa hari kag nagsiling, “May nakita ako nga mga tawo sa dalan

[†] **13:29** *kabayo*: Ang sapat nga ginmitlang diri ginatawag sa English nga mule, kag kaanggid ini sa kabayo.

sang Horonaim, sa kilid dampi sang bukid.”[‡]

³⁵ Nagsiling dayon si Jonadab sa hari, “Mahal nga Hari, tan-awa! Ara na ang imo mga anak nga lalaki, pareho sang akon ginsiling.”

³⁶ Pagkatapos gid niya hambal, nag-abot ang mga anak nga lalaki ni David nga nagahilibion. Nagahilibion man sing tudo si David kag ang tanan niya nga mga alagad.

³⁷⁻³⁸ Nagpangasubo si David sa iya anak nga si Amnon sa malawig nga tion.

Sang nagpalagyo si Absalom, nagkadto siya sa hari sang Geshur nga si Talmai, nga anak ni Amihud. Didto siya nagtiner sa sulod sang tatlo ka tuig.

³⁹ Sang maumpawan na si Haring David sa iya kasubo sa pagkapatay ni Amnon, ginhidlaw siya kay Absalom. §

14

Nagbalik si Absalom sa Jerusalem

¹ Nahibaluan ni Joab nga anak ni Zeruya nga nahidlaw si Haring David kay Absalom.

² Gani nagpatawag siya sang isa ka maalamon nga babayi sa Tekoa. Pag-abot sang babayi, nagsiling si Joab sa iya, “Magpakuno-kuno ka nga nagapangasubo ka sa patay. Magsul-ob ka sang bayo nga ginasul-ob sang nagapangasubo, kag indi ka magpatahom kundi magginawi ka pareho

[‡] **13:34** *Nagkadto...bukid:* Wala ini sa Hebreo, pero ara sa Septuagint. § **13:39** *ginhidlaw siya kay Absalom:* ukon, nadula na ang iya gana sa pagdakop kay Absalom

sa isa ka babayi nga nagapangasubo sa patay sa malawig na nga tion.

³ Dayon magkadto ka sa hari kag ihambal mo sa iya ang isiling ko sa imo.” Dayon ginsiling ni Joab sa iya ang ihambal niya sa hari.

⁴ Pag-abot sang babayi sa hari, nagluhod siya bilang pagtahod kag nagsiling, “Buligi ako, Mahal nga Hari!”

⁵ Nagpamangkot ang hari sa iya, “Ano bala ang problema mo?” Nagsabat siya, “Isa ako ka balo,

⁶ kag may duha ka anak nga lalaki. Isa ka adlaw nag-inaway sila nga duha sa uma, kag tungod nga wala didto sang may nagtambag sa ila, ang isa sa ila napatay.

⁷ Karon, nagkadto sa akon ang tanan ko nga paryente kag nagsiling, ‘Itugyan sa amon ang imo anak, kay patyon namon siya sa iya pagpatay sa iya utod. Indi siya takos nga magpanubli sang pagkabutang sang iya amay.’ Kon himuon nila ini, madula ang nabilin ko nga anak nga amo na lang ang akon ginalauman nga magbulig sa akon, kag madula na ang ngalan sang akon bana sa sini nga kalibutan.”

⁸ Nagsiling ang hari sa babayi, “Pauli ka kay ako ang bahala. Magamando ako nga indi nila pag-anhon ang imo anak.”

⁹ Nagsiling ang babayi, “Mahal nga Hari, kon may mag-akusar sa imo parte sa pagbulig mo sa akon, ako kag ang akon pamilya ang magapanabat kag indi ikaw.”

¹⁰ Nagsabat ang hari, “Kon may magreklamo sa imo, dal-a siya sa akon, kag siguraduhon ko nga indi na siya magreklamo liwat.”

¹¹ Dayon nagsiling ang babayi, “Mahal nga Hari, kon mahimo magsumpa ka sa GINOO nga imo Dios nga indi mo pagtugutan nga may magbalos sa akon anak para indi siya mapatay kag para indi na maglain pa ang hitabo.” Nagsabat si Haring David, “Ginasumpa ko sa buhi nga GINOO, nga indi gid maano ang imo anak.”*

¹² Dayon nagsiling ang babayi, “Mahal nga Hari, may isa pa ako nga ipangabay sa imo.” Nagsabat ang hari, “Sige, ano ina?”

¹³ Nagsiling ang babayi, “Indi bala nga sala mo ina sa katawhan sang Dios nga protektaran mo ang akon anak pero ang imo anak ya nga gintabog indi mo pagpabalikon?”

¹⁴ Ang tanan nga tawo mapatay, pareho sa tubig nga naula sa duta nga indi na matipon liwat. Pero indi lang basta-basta nga ginakuha sang Dios ang kabuhi sang tawo; ginatinguhaan niya pa gani nga mapabalik sa iya ang mga tawo nga nagpalayo sa iya.

¹⁵ “Mahal nga Hari, nagkadto ako diri sa pag-sugid sang akon problema tungod nga nahadlok ako sa himuon sang akon mga paryente. Naghuhuna ako nga magpakig-estorya sa imo kay basi pa lang nga himuon mo ang akon pangabay sa imo

¹⁶ nga luwason ako kag ang akon anak sa mga tawo nga nagatinguha sa pagkuha sang duta nga ginhatag sang Dios sa amon.†

* **14:11** *indi gid maano ang imo anak: sa literal, wala sing bisan isa sa mga buhok sang imo anak nga mahulog sa duta* † **14:16** *sa pagkuha...sa amon: ukon, sa pagdula sa amon sa duta sang GINOO; ukon, sa pagdula sa amon sa katawhan sang GINOO*

¹⁷ Karon ang imo desisyon nakahatag sa akon sang kalinong kay pareho ka sa anghel sang Dios nga nakahibalo kon ano ang maayo kag malain. Kabay pa nga updan ka sang GINOO nga imo Dios.”

¹⁸ Dayon nagsiling ang hari sa babayi, “Sugiri ako sang matuod sa akon ipamangkot sa imo.” Nagsabat ang babayi, “Sige, Mahal nga Hari.”

¹⁹ Nagpamangkot ang hari, “Si Joab bala ang nagtudlo sa imo sini?” Nagsabat ang babayi, “Indi gid ako makabalibad sa pagsabat sa imo pamangkot, Mahal nga Hari. Huo, si Joab nga imo alagad ang nagsugo sa akon sa paghimo sini kag siya ang nagtudlo kon ano ang akon ihambal.

²⁰ Ginhimo niya ini para magmaayo na ang inyo relasyon ni Absalom. Pero naintiendihan mo ini, Mahal nga Hari, kay pareho ka sa anghel sang Dios—nahibaluan mo ang tanan nga nagakatabo sa aton nasyon.”

²¹ Gani ginpatawag sang hari si Joab kag ginsilingan, “Sige, lakat kag dal-a pabalik diri ang bataon pa nga si Absalom.”

²² Nagluhod dayon si Joab bilang pagtahod sa hari kag nagsiling, “Kabay pa nga pakamaayuhon ka sang GINOO, Mahal nga Hari. Karon nahibaluan ko nga nalipay ka sa akon tungod kay gintuman mo ang akon pangabay.”

²³ Dayon naglakat si Joab sa Geshur kag gindala pabalik si Absalom sa Jerusalem.

²⁴ Pero nagmando ang hari, “Papulia ninyo siya sa iya balay; indi ko gusto nga makita siya diri sa palasyo.” Gani nagpuli si Absalom sa iya kaugalingon nga balay kag wala siya magpakita sa hari.

²⁵ Wala sing pareho ka guwapo kay Absalom sa bilog nga Israel, gani ginadayaw gid siya sang tanan. Wala gid siya sing deperensya halin sa ulo hasta sa dapadapa.

²⁶ Kaisa lang siya magpagunting kada tuig, kag nagapagunting siya tungod kay nabug-atan siya sa iya buhok. Kon kiluhon ang iya buhok nagabug-at ini sing mga duha ka kilo suno sa kilohan sang hari.

²⁷ May mga anak si Absalom nga tatlo ka lalaki kag isa ka babayi. Ang ngalan sang babayi si Tamar, kag guwapa gid siya.

²⁸ Nag-estar si Absalom sa Jerusalem sa sulod sang duha ka tuig nga wala gid niya makita ang hari.

²⁹ Isa ka tion, ginpatawag ni Absalom si Joab sa pagpangabay sa iya nga magpakig-estorya siya sa hari para sa iya. Pero wala si Joab magkadto kay Absalom. Gani ginpatawag niya liwat si Joab, pero wala man gihapon siya magkadto.

³⁰ Nagsiling dayon si Absalom sa iya mga suluguon, “Sunuga ninyo ang uma ni Joab nga natamnan sang barley. Tupad lang ini sang akon uma.” Gani ginsunog nila ang uma ni Joab.

³¹ Nagkadto si Joab kay Absalom kag nagsiling sa iya, “Ngaa ginsunog sang imo mga suluguon ang akon uma?”

³² Nagsabat si Absalom, “Tungod wala ka magkadto diri sang ginpatawag ko ikaw. Gusto ko kuntani nga magkadto ka sa hari sa pagpamangkot sa iya kon ngaa nga ginpakuha pa niya ako sa Geshur. Mas maayo pa nga nagpabilin

na lang ako didto. Karon, gusto ko nga makita ang hari; kon nakasala ako, ipapatay niya ako.”

³³ Gani nagkadto si Joab sa hari, kag ginsugid niya ang ginsiling ni Absalom. Dayon ginpatawag sang hari si Absalom, kag pag-abot niya, nagluhod siya *bilang pagtahod* sa hari. Dayon ginhalukan siya sang hari.

15

Nagplano si Absalom sa Pagrebelde

¹ Sang ulihi nakaangkon si Absalom sang karwahe kag mga kabayo, kag 50 ka tawo nga iya badigard.

² Aga pa siya nagabugtaw kada adlaw kag nagatindog sa higad sang dalan nga pakadto sa puwertahan sang siyudad. Kon may mag-abot nga tawo nga may kaso nga gusto ipahusay sa hari, ginapamangkot niya kon taga-diin siya, kag nagsugid ang tawo kon ano siya nga tribo sang Israel.

³ Dayon nagasiling si Absalom sa iya, “Madaog kuntani ang imo kaso, ugaling wala sing representante ang hari sa pagpamati sang imo kaso.

⁴ Kon ako lang kuntani ang manughukom, makapalapit sa akon ang kada tawo nga may reklamo ukon kaso, kag siguraduhon ko nga mahatagan gid siya sang hustisya.”

⁵ Kag kon magpalapit ang tawo sa iya kag magluhod *bilang pagtahod* sa iya, ginahakos niya ini kag ginahalukan *bilang pag-abiabi*.

⁶ Amo ini ang ginahimo ni Absalom sa tanan nga Israelinhon nga nagakadto sa hari sa pagpahusay

sang ila kaso. Gani nadala niya ang mga Israelinhon.

⁷ Pagkaligad sang apat ka tuig,* nagsiling si Absalom sa hari, “Tuguti ako nga magkadto sa Hebron sa pagtuman sang akon ginpromisa sa GINOO.

⁸ Sang didto pa ako nagaestar sa Geshur nga sakop sang Aram, nagpromisa ako nga kon pabalikon ako liwat sang GINOO sa Jerusalem, magasimba ako sa iya sa Hebron.”

⁹ Nagsiling ang hari sa iya, “Sige, maayo lang nga paglakat.” Gani nagkadto si Absalom sa Hebron.

¹⁰ Pero sang didto si Absalom sa Hebron, sekreto siya nga nagpadala sang mga mensahero sa tanan nga tribo sang Israel sa pagsiling, “Kon mabatian ninyo ang tunog sang budyong, singgit kamo, ‘Si Absalom na ang hari *sang Israel, kag didto siya nagahari* sa Hebron!’”

¹¹ 200 ka tawo sa Jerusalem ang ginpanghagad ni Absalom nga mag-upod sa iya sa Hebron. Ini nga mga tawo wala kahibalo sang plano ni Absalom.

¹² Samtang nagahalad si Absalom sang mga halad, ginpatawag niya si Ahitofel sa banwa sang Gilo. Ining si Ahitofel taga-Gilo mismo, kag isa siya sang mga manuglaygay ni David. Sang ulihi nagdamo pa gid ang nagsunod kay Absalom, gani nagbakod pa gid ang iya nga plano sa pagrebelde kay David.

Nagpalagyo si David

* **15:7** *apat ka tuig*: Amo ini sa iban nga mga kopya sang Septuagint kag sa Syriac. Sa Hebreo, *40 ka tuig*.

¹³ May isa ka mensahero nga nagsugid kay David nga ang mga Israelinhon nagbuylog na kay Absalom.

¹⁴ Gani nagsiling si David sa tanan niya nga opisyal nga kaupod niya didto sa Jerusalem, “Dali, malagyo kita gilayon, kay basi magsalakay gulpi si Absalom kag maabtan niya kita diri kag pamatyon niya kita kag ang tanan nga pumuluyo sang Jerusalem. Dalia ninyo, kon gusto ninyo nga makaluwas kay Absalom!”

¹⁵ Nagsiling ang mga opisyal, “Mahal nga Hari, handa kami sa paghimo sang bisan ano nga imo isiling.”

¹⁶ Gani naglakat si David upod ang iya bilog nga panimalay, pero ginbilin niya ang napulo sa iya mga asawa nga suluguon sa pag-atipan sang palasyo.

¹⁷ Sang nagalakat na si David kag ang iya mga tinawo, nagpundo sila sa katapusan nga balay sang siyudad,

¹⁸ kag ginpauna ni David ang tanan niya nga tinawo, pati na ang tanan *niya nga badigard* nga mga Keretnon kag mga Peletnon. Nagsunod man ang 600 ka Gitanhon nga nag-upod sa iya halin sa Gat.

¹⁹ Nagsiling si David kay Itai, nga *pangulo sang mga* Gitanhon, “Ngaa nga maupod kamo sa amon? Balik kamo sa Jerusalem, kag mag-upod sa *bag-o nga hari nga si Absalom*, kay mga pangayaw lang kamo sa Israel nga nagpalagyo halin sa inyo lugar.

²⁰ Wala pa lang kamo dugay nga nag-abot diri, kag karon maupod kamo sa amon nga wala gani kami kahibalo kon diin kami makadto? Balik

kamo sang imo mga kasimanwa, kag kabay pa nga ipakita sang GINOO ang iya gugma kag katutom sa inyo.”

²¹ Pero nagsabat si Itai sa hari, “Nagasumpa ako sa buhi nga GINOO kag sa imo, Mahal nga Hari, nga maupod kami sa imo bisan diin ka makadto, bisan kamatayon pa ang amon dangatan.”

²² Nagsiling si David sa iya, “Kon amo, sige, upod kamo sa amon.” Gani naglakat si Itai kag ang tanan niya nga mga tinawo, kag ang ila mga pamilya.

²³ Puwerte gid ang paghinibi sang mga tawo sa Jerusalem sang nagaagi ang mga tinawo ni David. Nagtabok si David sa Kidron nga ililigan sang tubig kaupod ang iya mga tinawo pakadto sa kamingawan.

²⁴ Didto man ang mga pari nga sila ni Zadok kag Abiatar, kag ang mga Levita nga nagadala sang Kahon sang Kasugtanan sang Dios. Ginbutang nila ang Kahon sa *higad sang dalan* kag naghalad si Abiatar hasta nga nakahalin ang tanan nga tinawo ni David sa siyudad.

²⁵ Dayon nagsiling si David kay Zadok, “Ibalik ang Kahon sang Dios sa Jerusalem. Kon nali-pay ang GINOO sa akon, pabalikon niya ako sa Jerusalem kag makita ko ini liwat kag ang lugar nga iya nabutangan.

²⁶ Pero kon wala siya nalipay sa akon, handa ako kon ano man ang iya gusto himuon sa akon.”

²⁷ Nagsiling pa gid si David kay Zadok nga pari, “Magbalik kamo ni Abiatar sing malinong sa Jerusalem, kaupod ang imo anak nga si Ahimaaz

kag ang anak ni Abiatar nga si Jonatan, kag magpanilag kamo didto.[†]

²⁸ Mahulat ako sa talabukan sang suba sa kamingawan hasta nga makabaton ako sang balita halin sa inyo.”

²⁹ Gani ginbalik ni Zadok kag ni Abiatar ang Kahon sang Dios sa Jerusalem, kag nagtiner sila didto.

³⁰ Nagtaklad si David sa Bukid sang mga Olibo. Nagtiniil lang siya kag ginatabunan niya ang iya ulo samtang nagahilibion siya. Nagahilibion man ang iya mga kaupod kag ginatabunan man nila ang ila mga ulo.

³¹ Karon may nagsugid kay David nga si Ahitofel isa sa mga nagabuylog kay Absalom. Gani nagpangamuyo si David, “GINOO, himua nga wala sing pulos ang laygay ni Ahitofel.”

³² Sang makaabot sila ni David sa ibabaw sang Bukid sang mga Olibo, nga sa diin ginasimbahan sang mga tawo sa Dios, ginsugata siya ni Hushai nga Arkhanon. Gisi ang iya bayo kag yab-ukon ang iya ulo *nga nagapakita nga nagapangasubo siya*.

³³ Nagsiling si David sa iya, “Wala ka sing may mabulig kon mag-upod ka sa akon.

³⁴ Pero kon magbalik ka sa siyudad kag ham-balon mo si Absalom nga mag-alagad ka sa iya, subong nga nag-alagad ka sa akon, mabuligan mo pa ako paagi sa pagpamalabag sa laygay ni Ahitofel.

[†] **15:27** *kag magpanilag kamo didto*: Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sini.

³⁵ Ato didto si Zadok kag si Abiatar nga mga pari. Sugiri sila sang tanan nga mabatian mo sa palasyo sang hari.

³⁶ Pakadtua dayon diri sa akon ang anak ni Zadok nga si Ahimaaz kag ang anak ni Abiatar nga si Jonatan sa pagbalita sang imo mabatian.”

³⁷ Gani nagbalik si Hushai nga amigo ni David sa Jerusalem. Natabuan sadto nga nagapasulod si Absalom sa siyudad.

16

Si David kag si Ziba

¹ Sang makalampuwas lang si David sa ibabaw sang bukid, ginsugata siya ni Ziba nga suluguon ni Mefiboshet. May duha siya ka donkey nga may karga nga 200 ka tinapay, 100 ka hakop sang pasas, 100 ka luto nga prutas,* kag bino nga nasulod sa suludlan nga panit.

² Ginpamangkot ni David si Ziba, “Ngaa nagdala ka sina?” Nagsabat si Ziba, “Ang mga donkey para sakyan sang imo pamilya, ang mga tinapay kag mga prutas para kaunon ninyo sang imo mga kaupod, kag ang bino imnon ninyo kon kapuyon kamo sa kamingawan.”

³ Nagpamangkot si David, “Diin na si *Mefiboshet*, ang apo sang imo agalon nga si Saul?” Nagsabat si Ziba, “Nagpabilin siya sa Jerusalem, tungod nagahunahuna siya nga paharion siya sang katawhan sang Israel sa sini nga tion sa ginharian sang iya lolo.”

* **16:1** *prutas*: Siguro prutas nga higos ukon pomegranata.

⁴ Nagsiling si David, “Kon amo sina, ginahatag ko sa imo subong ang tanan nga ginapanag-iyahan ni Mefiboshet.” Nagsiling si Ziba, “Mahal nga Hari, handa ako sa pag-alagad sa imo. Kabay pa nga malipay ka sa akon.”

Ginpakamalaot ni Shimei si David

⁵ Sang manug-abot na si Haring David sa Bahurim, may tawo nga nagguwa sa sina nga banwa kag ginapakamalaot niya si David. Ini nga tawo amo si Shimei nga anak ni Gera kag paryente ni Saul.

⁶ Ginbato niya si David kag ang iya mga opisyal bisan pa nga ginalibutan si David sang iya mga tinawo kag mga badigard.

⁷ Amo ini ang iya pakamalaot kay David: “Indi ka magsulod sa amon banwa, ikaw nga manug-patay kag malain nga tawo!

⁸ Ginabalusan ka sang GINOO sa imo pagpatay kay Saul kag sa iya panimalay. Gin-agaw mo ang iya ginharian, pero karon ginhatag ini sang GINOO sa imo anak nga si Absalom. Nalaglag ka tungod sa imo pagpamatay.”

⁹ Nagsiling sa hari si Abishai nga anak ni Zeruya, “Mahal nga Hari, ngaa bala nga ginapabay-an mo lang nga pakamalaot ka sang sina nga tawo nga pareho man lang sa patay nga ido? Tuguti ako nga utdan siya sang ulo.”

¹⁰ Pero nagsiling ang hari, “Kamo nga mga anak ni Zeruya, ano ang inyo labot? Kon ginsugo siya sang GINOO nga pakamalaot ako, sin-o ako nga magpugong sa iya?”

11 Nagsiling dayon si David kay Abishai kag sa tanan niya nga opisyal, “Kon ang anak ko mismo nagatinguha sa pagpatay sa akon, ano pa gid ayhan ining paryente ni Saul?† Pabay-i lang ninyo siya kay ang GINOO ang nagsugo sa iya.

12 Basi pa lang makita sang GINOO ang akon kalisod, kag balusan niya ako sang pagpaka-maayo sa baylo sang pagpakamalaot nga nabaton ko subong.”

13 Gani nagpadayon si David kag ang iya mga tinawo sa paglakat. Sige man ang sunod ni Shimei sa ila, pero sa kilid lang siya sang bukid nag-agi. Samtang nagalakat siya ginapakamalaot niya si David kag ginahabuyan sang bato kag duta.

14 Kinapoy gid si David kag ang tanan niya nga tinawo, gani nagpahuway-huway sila pag-abot nila sa Suba sang Jordan.‡

Nagpakigkita si Hushai kay Absalom

15 Sa pihak nga bahin, nag-abot sa Jerusalem si Absalom, si Ahitofel, kag ang iban pa nga mga Israelinhon.

16 Nag-abot man didto si Hushai nga Arkhanon, nga amigo ni David, kag nagkadto siya kay Absalom kag nagsiling sa iya, “Mabuhay ang hari! Mabuhay ang hari!”

17 Ginpamangkot ni Absalom si Hushai, “Diin na ang imo pag-unong sa imo amigo? Ngaa wala ka mag-upod sa iya?”

† 16:11 *paryente ni Saul:* sa Hebreo, *Benjaminhon* ‡ 16:14 *sa Suba sang Jordan:* Wala ini sa Hebreo, pero makita sa isa ka Griego nga teksto.

¹⁸ Nagsabat si Hushai, “Indi puwede! Sa imo ako maupod kay ikaw ang ginpili sang GINOO kag sang bilog nga katawhan sang Israel nga mangin hari.

¹⁹ Luwas sina, sin-o pa abi ang alagaran ko kundi *ikaw nga* anak ni David? Subong nga nag-alagad ako sa imo amay, magaalagad man ako sa imo.”

Ang Laygay ni Ahitofel kay Absalom

²⁰ Karon, nagsiling si Absalom kay Ahitofel, “Ano ang malaygay mo? Sugiri ako kon ano ang himuon ta.”

²¹ Nagsabat si Ahitofel, “Maghulid ka sa mga asawa sang imo amay nga iya ginbilin sa pag-atipan sang palasyo. Dayon mahibaluan sang tanan nga Israelinhon nga ginpaakig mo gid ang imo amay, kag tungod sini mangisog pa gid ang imo mga tinawo.”

²² Gani nagpatindog sila sang tolda para kay Absalom sa atop sang palasyo, kag makita sang bilog nga Israel nga nagasulod siya didto sa paghulid sa mga asawa sang iya amay.

²³ Sadto nga panahon nagasunod gid si Absalom sa mga laygay ni Ahitofel, pareho sang ginhimo ni David. Kay ang pagkabig nila sa laygay ni Ahitofel pareho nga naghalin sa Dios.

17

¹ Karon nagsiling si Ahitofel kay Absalom, “Tuguti ako nga magpili* sang 12,000 ka tawo sa pagpangita kay David karon nga gab-i.

* **17:1** *Tuguti ako nga magpili: ukon, Magapili ako*

² Salakayon namon siya samtang ginakapoy siya kag ginaluyahan. Magasalasala siya kag mag-apalagyo ang tanan niya nga tinawo. Si David lang ang patyon ko,

³ kag pabalikon ko sa imo ang tanan niya nga tinawo pareho sang pagbalik sang asawa sa iya bana.[†] Kon mapatay si David, ang iya mga tinawo indi na magpakig-away pa.”

⁴ Ini nga plano daw maayo man para kay Absalom kag sa tanan nga manugdumala sang Israel.

⁵ Pero nagsiling si Absalom, “Tawgon ta man si Hushai nga Arkhanon, para mabatian ta man kon ano ang iya masiling.”

⁶ Gani sang mag-abot si Hushai ginsugid sa iya ni Absalom ang ginlaygay ni Ahitofel. Nagsiling dayon si Absalom, “Himuon ta bala ang iya ginsiling? Kon indi, ano ang himuon ta?”

⁷ Nagsabat si Hushai kay Absalom, “Sa karon, ang ginlaygay ni Ahitofel indi maayo.

⁸ Kilala mo ang imo amay kag ang iya mga tinawo; mga maisog sila nga mangangaway kag mabangis sila pareho sa bear nga gin-agawan sang mga bata. Luwas pa sina, ang imo amay eksperiensyado nga mangangaway, kag wala siya nagaupod tulog sa iya mga tinawo.

⁹ Ayhan sa sini nga tion nagapanago siya sa kuweba ukon sa iban nga lugar. Kon sa nahauna ninyo nga inaway magakalamatay ang iban mo nga mga soldado, ang makabati sini magasiling nga napierdi na ang imo mga soldado.

[†] **17:3** *pareho sang pagbalik sang asawa sa iya bana:* Amo ini sa Septuagint.

¹⁰ Dayon bisan ang pinakamaisog mo nga mga soldado, nga daw pareho kaisog sa leon, mahadlok. Kay nahibalan sang tanan nga Israelinhon nga ang imo amay eksperiensyado nga mangang-away kag maisog ang iya mga tinawo.

¹¹ Gani ginalaygayan ko ikaw nga tipuna gid ang tanan nga Israelinhon halin sa Dan hasta sa Beersheba,[‡] nga daw pareho kadamo sa balas sa baybayon. Kag ikaw mismo ang magpangulo sa ila sa pagpakig-away.

¹² Dayon pangitaon ta si David bisan diin man siya, kag likupan naton siya pareho sa tun-og nga nagalikop sa duta; kag siya kag ang iya mga tinawo maubos kalamatay.

¹³ Kon magpalagyo siya sa isa ka banwa, higtan ta ang mga pader sini kag butungon pakadto sa ililigan sang tubig hasta nga marumpag ini kag wala na sing bato sini nga mabilin.”

¹⁴ Nagsiling si Absalom kag ang tanan nga manugdumala sang Israel, “Mas maayo ang laygay ni Hushai nga Arkhanon sang sa kay Ahitofel.” *Ang matuod, mas* maayo ang laygay ni Ahitofel, pero ginbuot sang GINOO nga indi ini pagsundon ni Absalom para malaglag siya.

¹⁵ Ginsugiran ni Hushai ang mga pari nga sila ni Zadok kag Abiatar parte sa ginlaygay ni Ahitofel kay Absalom kag sa mga manugdumala sang Israel, kag parte man sa iya nga ginlaygay.

¹⁶ Dayon nagsiling siya sa ila, “Pahibalua gilayon si David nga indi siya magpabilin sa talabukan *sang Suba sang Jordan* sa kamingawan

[‡] **17:11** *halin sa Dan hasta sa Beersheba: buot silingon, sa bilog nga nasyon sang Israel*

karon nga gab-i, kundi magtabok sila dayon sa *suba* para indi sila tanan magkalamatay.”

¹⁷ Sadto nga tion, nagahulat si Jonatan *nga anak ni Abiatar* kag si Ahimaaz *nga anak ni Zadok* sa En Rogel, kay indi sila gusto nga makita nga nagaguwa-pasulod sa Jerusalem. Ginapakadto lang nila ang isa ka ulipon nga babayi sa pagsugid sa ila sang nagakatabo, kag ginasugid dayon nila ini kay David.

¹⁸ Pero karon, may nakakita sa ila nga isa ka pamatan-on nga lalaki, kag ginsugid sila kay Absalom. Gani nagdali-dali sila halin nga duha, kag nagkadto sa balay sang isa ka tawo sa Bahurim. Ini nga tawo may bubon sa iya ugsaran, kag nagpanaog sila ni Jonatan kag Ahimaaz sa sini nga bubon.

¹⁹ Nagkuha sang tabon ang asawa sang tawo kag gintabunan niya ang bubon kag ginbularan dayon sang mga uyas para wala sing may makahunahuna nga may nagapanago didto.

²⁰ Sang magkadto ang mga tinawo ni Absalom sa balay sang tawo, ginpamangkot nila ang iya asawa, “Nakita bala ninyo si Ahimaaz kag si Jonatan?” Nagsabat ang asawa, “Nagtabok sila sa suba.” Ginpangita nila sila pero wala nila makita, gani nagbalik na lang sila sa Jerusalem.

²¹ Sang makahalina ang mga tinawo ni Absalom, nagguwa dayon si Jonatan kag si Ahimaaz sa bubon kag nagkadto kay David kag nagsiling, “Magtabok kamo gilayon sa suba, kay naglaygay si Ahitofel nga patyon ka.”

²² Gani nagtabok si David kag ang iya mga tinawo sa *Suba sang Jordan*, kag sang kaagahon

didto na sila tanan sa tabok.

²³ Sang mahibaluan ni Ahitofel nga wala gin-sunod ang iya laygay, nagsakay siya sa iya donkey kag nagpuli sa iya banwa. Nagpamilin-bilin siya sa iya panimalay kag dayon naghikog siya paagi sa pagbitay sang iya kaugalingon. Ginlubong siya sa ginlubngan man sang iya amay.

²⁴ Nakaabot na sila ni David sa Mahanaim sang magtabok si Absalom kag ang tanan niya nga tinawo sa *Suba sang Jordan*.

²⁵ Ginpili ni Absalom si Amasa sa pagbulos kay Joab bilang kumander sang mga soldado. Ining si Amasa anak ni Jeter nga Ishmaelinhon. § Ang iya iloy nga si Abigail, nga anak ni Nahash, utod sang iloy ni Joab nga si Zeruya.

²⁶ Nagkampo si Absalom kag ang mga Israelinhon sa Gilead.

²⁷ Sang pag-abot nila ni David sa Mahanaim, *gin-abiabi sila ni Shobi* nga anak ni Nahash nga Ammonhon, nga taga-Raba, ni Makir nga anak ni Amiel, nga taga-Lo Debar, kag ni Barzilai nga Gileadnon, nga taga-Rogelim.

²⁸ May mga dala sila nga mga hiligdaan, yahong, kolon, trigo, barley, harina, sinanlag nga mga uyas, mga liso nga ulutanon, balatong,

²⁹ honey, mantikilya, karnero, kag keso. Gin-hatag nila ini kay David kag sa iya mga tinawo, kay nahibaluan nila nga gutom, kapoy, kag uhaw gid sila sa *ila nga pagpanglakaton sa desierto*.

§ **17:25** *Ishmaelinhon*: Amo ini sa iban nga mga kopya sang Septuagint; sa Hebreo, *Israelinhon*.

18

Napatay si Absalom

¹ Gin-grupo ni David ang iya mga tinawo sa tag-1,000 kag tag-100, kag nagpili siya sang mga kumander sa pagpangulo sini.

² Dayon ginpalakat niya sila sa tatlo ka grupo. Si Joab ang pangulo sa isa ka grupo, si Abishai naman nga utod ni Joab ang sa isa ka grupo, kag si Itai nga taga-Gat ang sa isa pa ka grupo. Nagsiling si Haring David sa ila, “Ako mismo magaupod gid sa inyo sa pagpakig-away.”

³ Pero nagsiling ang iya mga tinawo, “Indi ka dapat mag-upod sa amon. Wala sing kaso sa mga kaaway kon magpalagyo kami, ukon mapatay man ang katunga sa amon. Mas gusto pa nila nga ikaw ang mapatay sang sa mapatay ang 10,000 sa amon. Gani maayo pa nga magpabilin ka lang diri sa banwa kag magpadala sang bulig sa amon kon kinahanglan namon.”

⁴ Nagsabat si Haring *David*, “Himuon ko kon ano ang maayo para sa inyo.” Nagtindog si Haring *David* sa kilid sang puwertahan sang *banwa* samtang nagapaguwa ang tanan niya nga tinawo nga nagagrupa sa tag-1,000 kag tag-100.

⁵ Nagmando si Haring *David* kay Joab, Abishai kag kay Itai, “Tungod sa akon indi ninyo pag-anha ang bataon pa nga si Absalom.” Nabatian sang tanan nga grupo ang ginmando ni David sa iya mga kumander.

⁶ Naglakat ang mga soldado ni *David* sa pagpakig-away sa *mga soldado sang Israel*, kag didto sila nag-inaway sa kagulangan sang Efraim.

⁷ Napierdi ang mga soldado sang Israel sa mga soldado ni David. Madamo gid ang mga nagkalamatay sa sina nga adlaw—20,000 ka tawo.

⁸ Naglapta ang inaway sa bilog nga kagulangan, kag madamo pa ang napatay tungod sa peligro sang kagulangan sang sa napatay paagi sa espada.

⁹ Sang tion sang inaway, nasugata ni Absalom ang mga tinawo ni David, kag nagpalagyo siya nga nagasakay sa kabayo.* Kag samtang nagapangsuhot-suhot siya sa idalom sang masiot nga mga sanga sang dalagko nga kahoy nga terebinto, nasangit ang iya ulo sa kahoy. Gani samtang nagadalagan ang kabayo, siya ya nabilin nga nagakabit sa kahoy.

¹⁰ Sang makita ini sang isa sa mga tinawo *ni David*, nagkadto siya kay Joab kag nagsiling, “Nakita ko si Absalom nga nagakabit sa kahoy nga terebinto.”

¹¹ Nagsiling si Joab sa iya, “Ano? Nakita mo siya? Ngaa wala mo siya pagpatya? Kon ginpatay mo siya, kuntani ginpremyuhan ko ikaw sang napulo ka pilak kag pang-opisyal nga paha.”

¹² Pero nagsabat ang tawo, “Bisan hatagan mo pa ako sang 1,000 ka pilak indi ko pagpatyon ang anak sang hari. Nabatian namon ang ginmando sang hari sa imo, kay Abishai, kag kay Itai, nga indi ninyo pag-anhon ang bataon nga si Absalom tungod sa iya.

¹³ Kon ginbutang ko sa peligro ang akon kabuhi sa pagpatay kay Absalom, sigurado mahibaluan

* **18:9** *kabayo*: Ang sapat nga ginmitlang diri ginatawag sa English nga mule, kag kaanggid ini sa kabayo.

ini sang hari, kag indi mo man ako pag-apinan.”

¹⁴ Nagsiling si Joab, “Nagausik lang ako sang tiyempo sa imo!” Dayon nagkuha si Joab sang tatlo ka bangkaw kag nagkadto didto kay Absalom nga buhi pa nga nagakabit sa kahoy nga terebinto. Dayon ginbuno niya sa dughan si Absalom.

¹⁵ Ginlibutan pa gid si Absalom sang napulo ka manugdala sang armas ni Joab, kag ginpatay siya.

¹⁶ Dayon ginpatunog ni Joab ang budyong sa pagpauntat sa iya mga tinawo sa paglagas sa mga soldado sang Israel.

¹⁷ Ginkuha nila ang bangkay ni Absalom kag ginhulog sa madalom nga buho didto sa kagulangan kag gintampukan sang madamo gid nga mga bato. Sa pihak nga bahin, nagpalalagyo puli ang tanan nga soldado sang Israel.

¹⁸ Sang buhi pa si Absalom nagpatindog siya sang monumento para sa iya kaugalingon sa Kapatagan sang Hari, kay wala siya sing anak nga lalaki nga magadala sang iya ngalan. Ginngalanan niya ato nga “Monumento ni Absalom,” kag amo gihapon ang ngalan sini hasta subong.

Nagpangasubo si David sa Pagkapatay ni Absalom

¹⁹ Karon, si Ahimaaz nga anak ni Zadok nagsiling kay Joab, “Tuguti ako nga magkadto kay David sa pagbalita sa iya nga ginluwas siya sang GINOO sa kamot sang iya mga kaaway.”

²⁰ Nagsiling si Joab, “Indi ikaw ang magbalita sa hari subong nga adlaw. Puwede ka makabalita sa iban nga adlaw pero indi subong, tungod kay napatay ang anak sang hari.”

21 Dayon nagsiling si Joab sa isa ka tawo nga taga-Ethiopia,[†] “Lakat, kag sugiri si Haring *David* kon ano ang imo nakita.” Pagkatapos saludo sang tawo kay Joab, nagdalagan siya.

22 Nagsiling liwat si Ahimaaz kay Joab, “Bisan ano ang matabo, tuguti ako nga magsunod sa tawo nga taga-Ethiopia.” Nagsiling si Joab, “Toto, ngaa gusto mo gid nga maglakat? Wala ka man sang may makuha nga premyo sa imo pagbalita.”

23 Nagsiling siya, “Bisan ano ang matabo, malakat ako.” Gani nagsiling si Joab sa iya, “Sige, lakat!” Gani nagdalagan si Ahimaaz, kag nagpanglaktod siya sa kapatagan sang *Jordan*, kag naunahan niya ang tawo nga taga-Ethiopia.

24 Samtang nagapungko si David sa tunga sang duha ka puwertahan nga *ara sa guwa kag sa sulod nga parte sang pader sang banwa*, nagsaka sa pader ang manugbantay sang banwa kag nagtingdog sa atop sang puwertahan sang banwa. Samtang nagapanan-aw tan-aw siya, may nakita siya nga isa ka tawo nga nagadalagan.

25 Nagsinggit siya kay David sa *idalom* nga may tawo nga nagapadulong. Nagsiling si David, “Kon isa lang siya may dala siya siguro nga balita.” Samtang nagapalapit nga nagapalapit ang tawo,

26 may nakita pa gid ang manugbantay nga isa pa ka tawo nga nagadalagan man. Nagsinggit siya sa idalom nga may isa pa gid nga nagapadulong. Nagsiling ang hari, “May dala man siya siguro nga balita.”

27 Nagsiling ang manugbantay, “Ang una nga

[†] 18:21 taga-Ethiopia: sa Hebreo, *taga-Cush*

nagadalagan daw si Ahimaaz nga anak ni Zadok.” Nagsiling ang hari, “Maayo siya nga tawo. May dala siya siguro nga maayo nga balita.”

²⁸ Pag-abot ni Ahimaaz, nagpangamusta siya sa hari kag nagluhod sa iya *bilang pagtahod*. Dayon nagsiling siya, “Dalayawon ang GINOO nga imo Dios, Mahal nga Hari! Ginpadaog niya ikaw sa mga tawo nga nagrebelde sa imo.”

²⁹ Nagpamangkot ang hari, “Kamusta ang bataon pa nga si Absalom? Wala bala siya maano?” Nagsabat si Ahimaaz, “Sang ginpatawag ako ni Joab nga imo alagad, nakita ko nga nagagirinual ang mga tawo pero wala ako kahibalo kon ano ato.”

³⁰ Nagsiling ang hari, “Dira ka lang anay.” Gani nagtindog siya sa higad.

³¹ Dugay-dugay nag-abot ang tawo nga taga-Ethiopia kag nagsiling, “Mahal nga Hari, may maayo ako nga balita. Ginluwas ka sang GINOO subong nga adlaw sa tanan nga nagrebelde sa imo.”

³² Nagpamangkot ang hari sa iya, “Kamusta ang bataon pa nga si Absalom? Wala bala siya maano?” Nagsabat ang tawo, “Kabay pa nga ang natabo sa iya, matabo man sa tanan mo nga ka-away, Mahal nga Hari.”

³³ Nagpalangurog si David. Nagsaka siya sa kuwarto sa ibabaw sang puwertahan sang banwa kag naghilibion. Samtang nagapasaka siya, nagsiling siya, “O Absalom, anak ko, ako na lang kuntani ang napatay sa baylo mo. O Absalom, anak ko, anak ko!”

19

¹ May nagsugid kay Joab nga nagahilibion ang hari kag nagapangasubo tungod kay Absalom.

² Sang mabatian man ini sang mga soldado, nauntat ang ila sinadya sa ila nga pagdaog, kag nagpangasubo man sila.

³ Nagbalik sila nga malinong sa banwa *sang Mahanaim*, pareho sa mga soldado nga nahuya tungod kay nagpalagyo sa inaway.

⁴ Gintabunan ni David ang iya guya kag naghibi sing tudo, “O Absalom, anak ko, anak ko!”

⁵ Dayon nagkadto si Joab sa balay sang hari kag nagsiling, “Ginpakahuy-an mo subong nga adlaw ang imo mga tinawo nga nagluwas sang imo kabuhi kag sang kabuhi sang imo mga anak kag mga asawa.

⁶ Ginapalangga mo ang nagakontra sa imo, kag ginakontra mo ang nagapalangga sa imo. Maathag nga ginapakawalay pulos mo ang imo mga opisyal kag mga tinawo. Nareyalisar ko nga mas nalipay ka pa kon tanan kami ang napatay kag si Absalom ya buhi.

⁷ Karon, guwa ka, kag pasalamat ang imo mga tinawo. Kay kon indi ka, ginasumpa ko sa GINOO nga wala sing may magpabilin sa ila upod sa imo sini nga gab-i. Kag amo ini ang pinakamalain nga matabo sa imo halin sang una hasta subong.”

⁸ Gani nagtindog si David kag nagpungko sa may puwertahan sang banwa. Sang mahibaluan ini sang mga tawo, nagtipon sila tanan sa iya.

Nagbalik si David sa Jerusalem

Sa pihak nga bahin, nagpalalagyo puli ang mga soldado sang Israel *nga mga tinawo ni Absalom*.

⁹ Nagbinais-bais ang mga tawo sa tanan nga tribo sang Israel. Siling nila, “Ginluwas kita ni Haring *David* sa kamot sang aton mga kaaway nga mga Filistinhon, pero nagpalagyo siya sa aton nasyon tungod kay Absalom.

¹⁰ Karon, si Absalom nga aton ginpili nga magpangulo sa aton napatay sa inaway. Ngaa indi kita magpangita sang paagi nga mapabalik ta si David bilang hari?”

¹¹⁻¹² Sang mabalitaan ni Haring David ang ila gin-estoryahan, nagpadala siya sang mensahi sa mga pari nga si Zadok kag si Abiatar, nga nagasiling, “Ihambal ninyo ini sa mga manugdumala sang Juda: ‘Nabalitaan ko nga gusto sang inyo mga pumuluyo nga ibalik ako bilang hari. Ngaa ulihi kamo sa pagpabalik sa akon bilang hari? Indi bala nga mga paryente ko kamo kag mga kadugo ko gid?’

¹³ Kag ihambal man ninyo ini kay Amasa, ‘Tungod kay kadugo ko ikaw, himuon ko ikaw nga kumander sang akon mga soldado sa baylo ni Joab. Kon indi ko paghimuon ini, kabay pa nga silutan ako sang Dios sing puwerte gid.’”

¹⁴ Nakombinsi ni David ang tanan nga taga-Juda kag nag-isa sila sa ila desisyon. Nagpadala sila sang mensahi kay David nga nagasiling, “Magbalik ka na diri sa amon kag ang tanan mo nga tinawo.”

¹⁵ Samtang nagapabalik si David, ginsugata siya sang mga tawo sang Juda didto sa *Suba sang*

Jordan. Ini nga mga tawo nagtipon sa Gilgal sa pagbulig kay David sa pagtabok sa suba.

¹⁶ Nagdali-dali man upod sa pagsugata kay David si Shimei nga anak ni Gera, nga isa ka Benjaminehon halin sa Bahurim.

¹⁷ May upod siya nga 1,000 ka Benjaminehon, lakip na diri si Ziba nga alagad sang pamilya ni Saul, kag ang iya 15 ka anak nga lalaki kag 20 ka suluguon. Nagdali-dali gid sila sa pagsugata kay David sa *Suba sang Jordan*.

¹⁸ Ginbuligan nila tanan si David kag ang iya panimalay sa pagtabok sa suba, kag gintuman nila ang bisan ano nga gusto ni David.

Ang Kaayo ni David kay Shimei

Sang manugtabok pa lang si David sa *Suba sang Jordan*, nagluhod si Shimei sa iya

¹⁹ kag nagsiling, “Mahal nga Hari, patawara ako. Kabay pa nga kalimtan mo na ang akon malain nga ginhimo sa imo sang naghalin ka sa Jerusalem.

²⁰ Ginaako ko nga nakasala gid ako, Mahal nga Hari. Amo gani nga una gid ako nga nagkadto diri sang sa iban nga mga tribo sa north* sa pagsugata sa imo.”

²¹ Dayon nagsiling si Abishai nga anak ni Zeruya, “Indi bala nga dapat patyon si Shimei tungod kay ginpakamalaot niya ang hari nga ginpili sang GINOO?”

* **19:20** sang sa iban nga mga tribo sa north: sa literal, sa bilog nga panimalay ni Jose

²² Pero nagsiling si David, “Kamo nga mga anak ni Zeruya, ano ang inyo labot? Indi ninyo pagkontraha ang akon desisyon subong. Ako na subong ang hari sang Israel, kag wala sing tawo nga pagapatyon sa Israel subong nga adlaw.”

²³ Gani nagsiling si David kay Shimei, “Nagsumpa ako nga indi ka gid pagpatyon.”

²⁴⁻²⁵ Nagkadto man didto si Mefiboshet nga apo ni Saul sa pagsugata kay David. Halin siya sa Jerusalem. Wala siya makapanghinaw sang iya tiil, wala makapamarbas, kag wala man makailis sang iya bayo halin sang naghalin si David sa Jerusalem hasta nga nakabalik siya nga wala maano. Sang pag-abot niya didto, ginpamangkot siya ni David, “Mefiboshet, ngaa wala ka mag-upod sa akon?”

²⁶ Nagsabat siya, “Mahal nga Hari, nahibaluan mo nga lupog ako. Ginsilingan ko ang akon sulugon nga si Ziba nga ipreparar niya ang akon donkey para makasakay ako kag makaupod sa imo. Pero gintraiduran niya ako.

²⁷ Kag ginbutang-butangan niya ako sa imo *nga kuno indi ako mag-upod*. Pero *nahibaluan mo ang matuod kay pareho ka sa anghel sang Dios, gani himua ang maayo para sa imo*.

²⁸ Dapat lang kuntani nga pamatyon mo ang tanan nga kaliwat sang akon lolo, pero ginhatagan mo ako nga imo alagad sang pabor sa pagkaon upod sa imo. Gani wala ako sing kinamatarong sa pagpangayo pa sa imo sang pabor.”

²⁹ Nagsiling si David sa iya, “Husto na ina. Nakadesisyon na ako nga tungaon ninyo ni Ziba ang duta ni Saul.”

³⁰ Nagsiling si Mefiboshet sa hari, “Ihatag na lang sa iya tanan. Para sa akon kontento na ako nga nakapuli ka nga wala maano.”

Ang Kaayo ni David kay Barzilai

³¹ Nagkadto man kay David si Barzilai nga taga-Gilead halin sa Rogelim. Gusto man niya magbulig sa pagpatabok sa ila ni David sa *Suba sang Jordan*.

³² Tigulang na si Barzilai; 80 na ang iya edad. Manggaranon gid siya, kag siya ang naghatag sang mga kinahanglanon ni David sang didto pa si David nagatiner sa Mahanaim.

³³ Nagsiling si David sa iya, “Magtabok ka upod sa akon kag mag-estar sa Jerusalem. Ako ang bahala sa imo didto.”

³⁴ Pero nagsabat si Barzilai, “Indi na ako maglawig, ngaa nga maupod pa ako sa imo sa Jerusalem?”

³⁵ 80 na ang akon edad, kag indi na ako makahibalo kon ano ang manami kag ang indi manami. Indi na ako makapanabor sang akon ginakaon kag ginainom. Indi na ako makabati sang mga manugkanta. Mabudlayan ka lang sa akon, Mahal nga Hari.

³⁶ Gamay man lang nga pabor† ang pagdul-ong ko sa imo,‡ ngaa balusan mo gid ako sang pareho sina?

³⁷ Mapuli lang ako, para kon mapatay ako, didto ako mapatay sa akon kaugalingon nga banwa, nga sa diin ginlubong ang akon ginikanan. Pero ari

† 19:36 *Gamay man lang nga pabor: ukon, Indi gid man malayo.*

‡ 19:36 *sa imo: sa Hebreo, sa imo sa Jordan*

ang akon anak nga si Kimham nga magaalagad sa imo. Dal-a siya, Mahal nga Hari, kag himua sa iya kon ano ang maayo para sa imo.”

³⁸ Nagsabat ang hari, “Paupdon ko siya sa akon kag himuon ko sa iya ang bisan ano nga maayo para sa imo, kag himuon ko man sa imo ang bisan ano nga ipangabay mo sa akon.”

³⁹ Ginhakos ni David si Barzilai kag ginbendisyanan. Dayon nagtabok si David kag ang tanan niya nga tinawo sa *Suba sang* Jordan. Kag nagpuli si Barzilai sa iya balay.

⁴⁰ Sang nakatabok na si David, nagkadto siya sa Gilgal kaupod si Kimhan kag ang tanan nga soldado sang Juda kag ang katunga sang mga soldado sang Israel.

⁴¹ Karon, nagkadto kay David ang tanan nga soldado sang Israel kag nagreklamo kon ngaa ang ila kadugo nga mga taga-Juda amo gid ang nagpangamot sa pagpatabok sa iya kag sa iya pamilya, kag sa tanan niya nga tinawo.

⁴² Nagsabat ang mga taga-Juda sa mga soldado sang Israel, “Ginhimo namon ini tungod kay ang hari amon malapit nga paryente. Gani ngaa mangakig gid kamo? Nakabaton bala kami sang pagkaon ukon sang bisan ano nga regalo halin sa iya? *Wala gid!*”

⁴³ Nagsabat ang katawhan sang Israel, “Napulo kami ka tribo sa Israel, gani napulo ka pilo ang amon kinamatarong sa hari sang sa inyo. Ngaa ginahikayan ninyo kami? Indi bala nga kami gani ang una nga nagsiling nga pabalikon ta ang aton hari?” Pero indi gid magpasupil ang katawhan

sang Juda, kag masakit sila kon magsabat sa katawhan sang Israel.

20

Nagrebeld si Sheba kay David

¹ Karon, may isa ka tawo didto nga Benjamin-hon nga permi lang nagapangita sang gamo. Ang iya ngalan si Sheba, kag anak siya ni Bicri. Ginpatunog niya ang budyong kag nagsinggit, “Mga taga-Israel, wala kita sang labot kay David nga anak ni Jesse! Mapuli kita tanan!”

² Gani ginbayaan sang mga taga-Israel si David kag nagsunod kay Sheba nga anak ni Bicri. Pero nagpabilin ang mga taga-Juda sa ila hari, kag ginupdan nila siya halin sa *Suba sang Jordan* pakadto sa Jerusalem.

³ Sang nakabalik na si David sa iya palasyo sa Jerusalem, nagpasugo siya nga dal-on sa isa ka balay ang iya napulo ka asawa nga iya ginbiling sa pag-atipan sang palasyo, kag ginpaguwardyahan niya sila. Ginhatagan niya sila sang ila mga kinahanglanon, pero wala na siya maghulid sa ila. Didto sila nag-estar nga daw sa mga balo hasta nga napatay sila.

⁴ Dayon nagsiling ang hari kay Amasa, “Tawga ang mga soldado sang Juda kag magkadto kamo sa akon sa ikatlo nga adlaw halin karon.”

⁵ Gani naglakat si Amasa kag gintawag ang mga soldado sang Juda, pero wala siya makabalik sa tion nga ginsiling sang hari sa iya.

⁶ Gani nagsiling ang hari kay Abishai, “Mas grabe pa nga halit ang himuon sa aton ni Sheba

sang sa ginhimo ni Absalom. Gani karon, dal-a ang akon mga tinawo kag lagsa ninyo siya, kay basi makaagaw siya sang mga napaderan nga mga banwa, kag makapalagyo siya sa aton.”

⁷ Gani naghalin si Abishai sa Jerusalem sa paglagas kay Sheba nga anak ni Bicri. Gin-upod niya si Joab kag ang iya mga tinawo, ang mga *badi-gard ni David nga mga* Keretnon kag mga Peletnon, kag ang tanan nga maisog nga mga soldado.

⁸ Sang didto na sila sa dako nga bato sa Gibeon, naabtan sila ni Amasa. Nakauniporme si Joab kag may ginataklos nga espada. Samtang nagapalapit siya kay Amasa, gin-gabot niya sing tago ang espada.*

⁹ Nagsiling siya kay Amasa, “Kamusta ka abyan?” Dayon gin-uyatan niya sang iya tuo nga kamot ang burangos ni Amasa sa paghalok kuno abi sa iya.

¹⁰ Pero wala makatalupangod si Amasa sang espada sa wala nga kamot ni Joab. Ginbuno siya ni Joab sa tiyan kag nagwagay ang iya tinai sa duta. Napatay siya dayon, gani wala na siya liwat ginbuno ni Joab. Dayon nagpadayon si Joab kag ang iya utod nga si Abishai sa paglagas kay Sheba.

¹¹ Nagtindog sa tupad ni Amasa ang isa sa mga tinawo ni Joab, kag nagsiling sa *mga tinawo ni Amasa*, “Kon nagadampig kamo kay Joab kag kay David, magsunod kamo kay Joab!”

¹² Nagahamyang sa tunga sang dalan ang bangkay ni Amasa nga nagapaligo sa iya kaugalingon nga dugo. Ang bisan sin-o nga

* **20:8** *gin-gabot niya sing tago ang espada: ukon, nahulog ang espada*

makakita sa iya nagapundo gid sa pagtan-aw. Gani sang matalupangdan ini sang sadto nga tinawo ni Joab, gin-guyod niya ang bangkay ni Amasa halin sa dalan pakadto sa latagon, kag gintabunan ini sang tela.

¹³ Sang makuha na ang bangkay ni Amasa sa dalan, nagpadayon ang tanan sa pagsunod kay Joab sa paglagas kay Sheba.

¹⁴ Sa pihak nga bahin, nagkadto si Sheba sa tanan nga tribo sang Israel sa pagtipon sang tanan niya nga paryente.[†] Nagsunod sa iya ang iya mga paryente, kag nagtipon sila sa Abel Bet Maaca.

¹⁵ *Sang mahibaluan ini ni Joab kag sang iya mga tinawo, nagkadto sila sa Abel Bet Maaca kag ginpalibutan ini. Nagtumpok sila sang duta sa kilid sang pader para makataklas sila, kag gin-amatamat nila wasak ang pader.*

¹⁶ Karon, may isa ka maalamon nga babayi sa sulod sang banwa nga nagsinggit sa *mga tinawo ni Joab*, “Pamati kamo sa akon! Silinga ninyo si Joab nga magkadto siya diri sa akon kay gusto ko nga magpakig-estorya sa iya.”

¹⁷ Gani nagkadto si Joab sa iya, kag nagpamangkot ang babayi, “Ikaw bala si Joab?” Nagsabat si Joab, “Huo.” Nagsiling ang babayi, “Sir, pamatii ang isiling ko sa imo.” Nagsabat si Joab, “Sige, mamati ako.”

¹⁸ Nagsiling ang babayi, “May isa ka hulubaton sang una nga nagasiling, ‘Kon gusto ninyo nga

[†] **20:14** *tanan niya nga paryente*: sa Hebreo, *mga Berinhon*. Siguro ang buot silingon diri, *mga Bicrinhon*, nga mga kaliwat ni Bicri.

masolbar ang inyo mga problema, magpangayo kamo sang laygay sa *banwa sang Abel*.’

¹⁹ Isa ako sa mga nagahandom nga may ara sang padayon nga kalinong sa Israel. Pero ikaw ya, ngaa ginatinguhaan mo nga gub-on ang isa sa mga nagapanguna nga banwa[‡] sa Israel? Ngaa nga gusto mo gub-on ang banwa nga iya sang GINOO?”

²⁰ Nagsabat si Joab, “Indi ko gid gusto nga gub-on ang inyo banwa!

²¹ Indi amo ina ang amon tuyo. Nagsalakay kami tungod kay Sheba nga anak ni Bicri nga halin sa kabukiran sang Efraim. Ini siya nagrebelde kay Haring David. Itugyan ninyo siya sa amon kag mahalín kami sa inyo banwa.” Nagsiling ang babayi, “Ihaboy namon sa imo ang iya ulo halin sa pader.”

²² Dayon ginkadtuan sang babayi ang mga pumuluyo sang banwa kag ginsugiran sila sang iya plano. Ginpugutan nila sang ulo si Sheba kag ginhaboy nila ini kay Joab. Ginpatunog dayon ni Joab ang budyong kag naghalin ang iya mga tinawo sa banwa kag nagpuli. Kag nagbalik si Joab sa hari sa Jerusalem.

Ang mga Opisyal ni David

²³ Ang pangulo sang bilog nga soldado sang Israel amo si Joab. Ang pangulo sang *mga badigard ni David* nga mga Keretnon kag mga Peletnon amo si Benaya nga anak ni Jehoyada.

²⁴ Ang nagadumala sa mga ulipon nga ginapilit sa pag-obra amo si Adoniram.[§] Ang nagadumala

[‡] **20:19** isa sa mga nagapanguna nga banwa: sa literal, iloy nga banwa [§] **20:24** Adoniram: ukon, Adoram

sang mga kasulatan sang ginharian amo si Jehoshafat nga anak ni Ahilud.

²⁵ Ang sekretaryo sang hari amo si Sheva. Ang mga *pangulo nga* pari amo si Zadok kag si Abiatar.

²⁶ Kag ang personal nga pari ni David amo si Ira nga taga-Jair.

21

Ginpatay sang mga Gibeonhon ang mga Kaliwat ni Saul

¹ Sang nagahari si David, may nag-abot nga gutom sa sulod sang tatlo ka tuig. Nagdangop si David sa GINOO, kag ginsabat siya sang GINOO, “Nag-abot ang gutom tungod sang pagpamatay ni Saul kag sang iya pamilya sa mga Gibeonhon.”

² Ining mga Gibeonhon indi mga Israelinhon kundi sila ang mga nabilin nga buhi sa mga Amornon. Nagpromisa ang mga Israelinhon nga indi nila sila pagpatyon, pero gintinguhaan ni Saul nga laglagon sila tungod sang iya dako nga kabalaka sa Israel kag Juda.

Ginpatawag ni David ang mga Gibeonhon

³ kag ginpamangkot, “Ano ang himuon ko sa inyo para mabayaran ang sala nga nahimo ni Saul sa inyo? Sugiri ako, para pakamaayuhon ninyo ang katawhan sang GINOO.”

⁴ Nagsabat ang mga Gibeonhon, “Indi mabayaran sang pilak ukon bulawan ang kaakig namon kay Saul kag sa iya pamilya. Kag wala kami sing kinamatarong sa pagpatay sa kay bisan sin-o sa Israel *luwas kon tugutan mo.*” Nagpamangkot si David, “Ti, ano ang gusto ninyo nga himuon ko para sa inyo?”

⁵ Nagsabat sila, “Gintinguhaan kami ni Saul nga patyon para wala sing may mabilin sa amon sa Israel.

⁶ Gani itugyan sa amon ang pito sa iya mga kaliwat nga lalaki, kay patyon namon sila kag pabay-an ang ila mga bangkay sa lugar nga malapit sa ginasimbahan sa GINOO sa Gibeon, ang banwa ni Saul nga ginpili sang GINOO nga hari.” Nagsiling ang hari, “Sige, ihatag ko sila sa inyo.”

⁷ Wala gintugyan ni David sa ila si Mefiboshet nga anak ni Jonatan kag apo ni Saul, tungod sang ila ginsumpaan ni Jonatan sa presensya sang GINOO.

⁸ Ang gintugyan ni David amo ang duha ka anak ni Saul nga si Armoni kag si Mefiboshet, nga ang ila iloy amo si Rizpa nga anak ni Aya. Gintugyan man ni David ang lima ka anak nga lalaki ni Merab. Si Merab anak ni Saul kag asawa ni Adriel nga anak ni Barzilai nga taga-Mehola.

⁹ Gintugyan sila ni David sa mga Gibeonhon, kag ginpatay sila nga pito didto sa bukid malapit sa lugar nga ginasimbahan sa GINOO. Kag ginpabay-an lang didto ang ila mga bangkay. Natabo ini sang pag-umpisa sang tigon sang tig-alani sang barley.

¹⁰ Ang anak ni Aya nga si Rizpa nagkuha sang sako kag ginhumlad ini sa bato para iya nga higdaan. Ginbantayan niya ang mga bangkay para indi pagkaunon sang mga pispis kon adlaw kag indi man pagkaunon sang talunon nga mga sapat kon gab-i. Didto siya nagtiner halin sang pag-umpisa sang tig-alani hasta nga nag-ulan.

¹¹ Sang ginsugiran si David sang ginhimo ni Rizpa nga asawa ni Saul,

¹² nagkadto siya sa mga pumuluyo sang Jabesh Gilead kag ginpangayo ang mga tul-an ni Saul kag sang iya anak nga si Jonatan. (Sang mapatay si Saul kag si Jonatan sa ila pagpakig-away sa mga Filistinhon sa Gilboa, ginpakabit sang mga Filistinhon ang ila mga bangkay sa plasa sang Bet Shan, kag sekreto nga ginkuha sang mga taga-Jabesh Gilead ang ila mga bangkay.)

¹³ Gindala ni David ang mga tul-an ni Saul kag ni Jonatan, kag pati man ang mga tul-an sang pito nga ginpamatay sang mga Gibeonhon.

¹⁴ Kag ginpalubong niya ini sa iya mga tinawo sa ginlubngan sang amay ni Saul nga si Kish, sa banwa sang Zela sa Benjamin. Natuman tanan ang ginmando ni David. Kag pagkatapos sadto, ginsabat sang Dios ang ila pangamuyo *nga mag-untat na ang gutom* sa ila nasyon.

*Ang Inaway Batok sa mga Filistinhon
(1 Cro. 20:4-8)*

¹⁵ Isa ka tion, nag-inaway liwat ang mga Filistinhon kag mga Israelinhon. Kag sang nagapakig-away si David kag ang iya mga tinawo, ginkapoy gid siya.

¹⁶ Si Ishbi Benob *nga Filistinhon*, nga isa sa mga kaliwat sang mga Rafa,* nagtinguha sa pagpatay kay David. Ang punta sang iya bangkaw saway

* **21:16** *mga Rafa*: ukon, *mga Refaimnon*. Siguro mga mataas nga mga tawo nga nagaestar sa Canaan antes mag-abot ang mga Israelinhon. Tan-awa sa Deu. 2:10-11.

nga nagabug-at sing mga apat ka kilo, kag may ginataklos siya nga bag-o nga espada.

¹⁷ Pero nag-abot si Abishai nga anak ni Zeruya sa pagluwas kay David, kag ginpatay niya ini nga Filistinhon. Pagkatapos sadto nagsumpa ang mga tinawo ni David sa iya, “Indi na kami magsugot nga mag-upod ka liwat sa amon sa pagpakig-away. Kaangay ka sang suga sa Israel, kag indi kami gusto nga madula ka.”

¹⁸ Sang ulihi nag-inaway liwat ang mga Filistinhon kag mga Israelinhon, kag didto ini natabo sa Gob. Sa sini nga inaway ginpatay ni Sibecai nga taga-Husha si Saf, nga isa sa mga kaliwat sang mga Rafa.

¹⁹ Kag sa isa pa nila ka inaway sa Gob, ginpatay ni Elhanan nga anak ni Jaare Oregim, nga taga-Betlehem, si Goliat nga taga-Gat. Ang bangkaw ni Goliat mabug-at kag madamol.[†]

²⁰ Nag-inaway pa gid liwat ang mga Filistinhon kag mga Israelinhon, kag didto ini natabo sa Gat. Sa sini nga inaway, may tawo nga puwerte gid kadako, nga may anom ka tudlo ang tagsa niya ka kamot kag tiil. Isa man siya sa mga kaliwat sang mga Rafa.

²¹ Sang ginyaguta niya ang mga Israelinhon, ginpatay siya ni Jonatan nga anak sang utod ni David nga si Shimea.

²² Atong apat ka Filistinhon mga kaliwat sang mga Rafa nga taga-Gat. Ginpamatay sila ni David kag sang iya mga tinawo.

[†] **21:19** *mabug-at kag madamol*: sa literal, *pareho sa likisan sang manughabol*; sa English, *like a weaver's rod*

22

Ang Kanta ni David sa Iya nga Pagdaog (Sal. 18)

¹ Nagkanta si David sa GINOO sang ginluwas siya sang GINOO sa kamot sang iya mga kaaway kag kay Saul.

²⁻³ Amo ini ang iya kanta:

“Ikaw, GINOO, ang akon *palalipdan nga* bato,
ang akon mabakod nga palanaguan kag
manughilway.

Bilang *palalipdan nga* bato, makapanago ako sa imo.

Ikaw ang akon taming kag gamhanan nga manluluwas.

Ikaw ang akon dalangpan kag palanaguan.

Ikaw ang nagaluwas sa akon sa mapintas nga mga tawo.

⁴ Dalayawon ka, GINOO,
kay kon magpangayo ako sang bulig sa imo
ginaluwas mo ako sa akon mga kaaway.

⁵ Ang kamatayon daw pareho sa balod nga nagpal-
ibot sa akon.

Ang kalaglagan daw pareho sa mabaskog nga
baha nga naglapaw sa akon.

⁶ Ang kamatayon daw pareho man sa lubid nga
nagburambod sa akon
kag pareho sa siod sa akon alagyan.

⁷ Sa akon kalisod nagpanawag ako sa imo, GINOO.
Nagpangayo ako sang bulig sa imo nga akon
Dios,

kag ginpamatian mo ang akon pangamuyo sa imo
templo.

- 8 “Dayon naglinog,
kag pati ang mga pundasyon sang langit nag-
uyog,
tungod kay nangakig ka, GINOO.
- 9 Nagguwa ang aso sa imo ilong,
kag sa imo baba nagguwa ang makahalalit
nga kalayo
kag nagadabadaba nga mga бага.
- 10 Ginbuksan mo ang langit
pareho sang pagbukas sang kurtina
kag nagpanaog ka nga nagatungtong sa madamol
nga gal-om.
- 11 Nagsakay ka sa kerubin,
kag madasig ini nga naglupad samtang gina-
palid sang hangin.
- 12 Ginhimo mo ang kadulom nga tabon sa imo
palibot.
Nagpanago ka sa madamol nga gal-om.
- 13 Nagpangilat sa imo atubangan
kag may nagadabadaba nga mga бага.
- 14 Ang tingog mo GINOO, nga Labing Mataas
nga Dios, nagdaguob sa langit.
- 15 Ginpana mo sang kilat ang imo mga kaaway
kag nagpalalagyo sila nga nagasalasala.
- 16 Sa imo nga pagsabdong kag puwerte nga kaakig
nagakahubas ang dagat
kag makita ang duta sa idalom sini,
kag makita man ang pundasyon sang kalibutan.
- 17 Halin sa langit gindawat mo ako
kag ginkuha sa madalom nga tubig.
- 18 Ginluwas mo ako sa akon gamhanan nga mga
kaaway
nga indi ko masarangan.

- 19 Ginsalakay nila ako sang nalisdan ako,
pero gin-apinan mo ako, GINOO.
- 20 Gindala mo ako sa lugar nga wala sing katalag-
man;
ginluwas mo ako kay nalipay ka sa akon.
- 21 Ginapakamaayo mo ako tungod nga matarong
ang akon kabuhi
kag wala ako sing may nahimo nga sala.
- 22 Kay ginasunod ko ang imo mga pamaagi
kag wala ako nagbiya sa imo.
- 23 Ginatuman ko ang tanan mo nga sugo
kag wala ko ginalapas ang imo mga pagsulun-
dan.
- 24 Nakahibalo ka nga wala sing kasawayan ang
akon kabuhi
kag ginalikawan ko nga makasala.
- 25 Ginapakamaayo mo ako
tungod nga nakita mo nga matarong ang akon
kabuhi
kag wala ako sing may nahimo nga sala.
- 26 Matutom ka sa mga matutom sa imo,
kag maayo sa mga tawo nga maayo man.
- 27 Sinsero ka sa mga sinsero sa imo,
kag maayo ka magpadihot sa mga malain.
- 28 Huo, ginaluwas mo ang mga mapainubuson,
pero ginapaubos mo ang mga matinaas-
taason.
- 29 “GINOO, ikaw ang akon kasanag.
Sa kadulom ikaw ang akon suga.
- 30 Sa imo bulig masarangan ko nga salakayon ang
panong sang mga soldado
kag masarangan ko nga sakaon ang pader *nga
nagapalibot sa siyudad.*

- 31 Ang imo pamaagi, O Dios, wala sing sala.
Ang imo pulong masaligan gid.
Pareho ka sa taming sa tanan nga nagapangayo
sang proteksyon sa imo.
- 32 Ikaw lang, GINOO, amo ang Dios;
ikaw lang ang amon *palalipdan nga* bato.
- 33 Ikaw ang nagahatag sa akon sang kusog*
kag ang nagabantay sa akon dalanon.
- 34 Ginapabaskog mo ang akon tiil pareho sa tiil
sang usa,
para maagwanta ko ang pagtaklad sa mataas
nga mga lugar.
- 35 Ginahanas mo ako sa pagpakig-away,
pareho abi sa pagbinat sa mabakod nga pana.
- 36 Ginaprotektaran mo ako pareho sa taming.
Paagi sa imo bulig nangin bantog ako.
- 37 Ginahatagan mo ako sang matawhay nga
alagyan,
gani wala nagakasandad ang akon mga tiil.
- 38 Ginlagas ko ang akon mga kaaway kag napierdi
ko sila.
Kag wala gid ako magbalik hasta nga nalaglag
ko sila.
- 39 Ginlaglag ko gid sila kag natumba sila sa akon
tiilan
kag indi na sila makabangon pa.
- 40 Ginhatagan mo ako sang kusog sa pagpakig-
away
kag ginpadaog sa akon mga kaaway.
- 41 Ginpatal-as mo ang akon mga kaaway

* **22:33** *Ikaw...kusog*: Amo ini sa Dead Sea Scrolls, Latin Vulgate, Syriac, kag sa iban nga mga kopya sang Septuagint. Sa Hebreo, *Ikaw ang akon mabakod nga dalangpan*.

- kag ginlaglag ko sila.
- ⁴² Nagpangayo sila sang bulig,
pero wala sing may nagluwas sa ila.
- Nagpanawag sila* sa imo,
pero wala mo sila ginsabat.
- ⁴³ Gindugmok ko sila hasta nga daw pareho na
lang sila sa yab-ok.
Gintasak-tasak ko sila nga daw sa lunang sa
dalan.
- ⁴⁴ Ginluwas mo ako sa akon rebelde nga
katawhan.
Ginhimo mo ako nga pangulo sang mga
nasyon.
- Ang mga taga-iban nga lugar nagaalagad sa akon.
- ⁴⁵ Nagaluhod sila sa akon sa kahadlok
kag nagatuman dayon sang akon mando.
- ⁴⁶ Nadulaan sila sang kaisog,
gani nagaguwa sila sa ila mga palanaguan
nga nagakurog sa kahadlok.
- ⁴⁷ Buhi ka, GINOO!
Dalayawon ka nga akon *palalipdan* nga bato.
Ginapakataas ko ikaw tungod nga ikaw ang Dios
nga akon manluluwas.
- ⁴⁸ Ginabalusan mo ang akon mga kaaway,
kag ginapasakop mo ang mga nasyon sa akon.
- ⁴⁹ Ginaluwas mo ako sa akon mapintas nga mga
kaaway,
kag ginapadaog mo ako sa ila.
- ⁵⁰ Gani padunggan ko ikaw sa mga nasyon, O
GINOO.
Kantahan ko ikaw sang mga pagdayaw.
- ⁵¹ Ginahatagan mo sang dalagko nga mga kadalag-
an ang imo pinili nga hari.

Ginahigugma mo si David kag ang iya mga kaliwat hasta san-o.”

23

Ang Katapusan nga Ginhambal ni David

¹ Si David nga anak ni Jesse ginpabantog sang Labing Mataas nga Dios. Ginpili siya sang Dios ni Jacob nga mangin hari. Kag manugkumposo siya sang matahom nga mga ambahanon sang Israel. Amo ini ang katapusan niya nga ginhambal:

² “Naghambal ang Espiritu sang GINOO paagi sa akon;

ang iya mga pulong ara sa akon baba.

³ Nagsiling sa akon ang Dios,

ang *palalipdan* nga bato sang Israel,

‘Ang tawo nga nagadumala sing matarong kag may kahadlok sa Dios,

⁴ pareho siya sang kasanag sang adlaw nga nagabutlak kon aga

nga wala sing gal-om,

nga nagapasilak sa mga hilamon nga naulanan!’

⁵ Amo gid sina ang akon pamilya* sa panulok sang Dios,

kay naghimo siya sa akon sang kasugtanan nga wala sing katapusan.

Ini nga kasugtanan maayo ang pagkaplastar kag indi na mabayluhan.

Gani sigurado ako nga luwason ako permi sang Dios

kag ihatag niya sa akon ang tanan ko nga ginahandom.

* 23:5 pamilya: ukon, pagdumala

6-7 Pero ang malain nga mga tawo pareho sa tunukon nga mga tanom nga ginahaboy. Indi sila makuha nga kamuton lang kundi kinahanglan nga gamitan pa sang gamit nga salsalon ukon kahoy, kag pagasunugon sila sa lugar nga gintumpukan sa ila.”

*Ang Maisog nga mga Tinawo ni David
(1 Cro. 11:10-41)*

⁸ Amo ini ang maisog nga mga tinawo ni David: Si Josheb Bashebet nga taga-Takemon, nga amo ang nagapanguna sa tatlo *ka maisog nga mga tinawo ni David*. Sa isa lang ka inaway, nakapatay siya sang 800 ka tawo paagi sa iya bangkaw.

⁹ Ang sunod sa iya amo si Eleazar nga anak ni Dodai nga kaliwat ni Ahoa, nga isa man sa tatlo *ka maisog nga mga tinawo ni David*. Isa siya sa mga kaupod ni David nga naghangkat sa mga Filistinhon nga nagtipon sa Pas Damim[†] sa pagpakig-away. Nagpalagyo ang mga Israelinhon,

¹⁰ pero siya ya nagpabilin kag ginpamatay niya ang mga Filistinhon hasta nga ginkapoy ang iya kamot kag naniskog ini nga daw indi na makabuya sa espada. Ginpadaog sila sang GINOO sa sadto nga adlaw. Ang nagpalalagyo nga mga Israelinhon nagbalik didto kay Eleazar sa pagpanguha lang sang mga armas sang mga nagkalamatay.

¹¹ Ang sunod pa gid amo si Shama nga anak ni Agee nga taga-Harar. Isa ka tion, nagtipon ang mga Filistinhon sa Lehi, kag ginsalakay nila

[†] **23:9** sa *Pas Damim*: sa Hebreo, *didto*. Tan-awa sa 1 Cro. 11:13.

ang mga Israelinhon sa may uma nga puno sang balatong. Nagpalalagyo ang mga Israelinhon,

¹² pero si Shama ya nagpabilin sa tunga sang uma kag ginprotektaran niya ini. Ginpamatay niya ang mga Filistinhon kag ginpadaog sila sang GINOO sadto nga adlaw.

¹³ Isa ka tion sang tig-alani, nagkadto kay David ang tatlo niya ka tinawo didto sa kuweba sang Adulam. Ini sila nga tatlo miyembro sang 30 ka maisog *nga mga tinawo ni David*. Nagakampo sadto ang mga Filistinhon sa Kapatagan sang Refaim

¹⁴ kag naagaw nila ang Betlehem. Samtang didto si David sa isa ka mabakod nga palanaguan,

¹⁵ gin-uhaw siya. Nagsiling siya, “Maayo kuntani kon may magkuha para sa akon sang tubig nga mainom didto sa bubon malapit sa puwertahan sang Betlehem.”

¹⁶ Gani nagsulod sing tago atong tatlo ka maisog nga mga tawo sa kampo sang mga Filistinhon kag nagkuha sila sang tubig sa bubon malapit sa puwertahan sang Betlehem kag gindala kay David. Pero indi mag-inom si David; sa baylo, gin-ula niya ini bilang halad sa GINOO.

¹⁷ Nagsiling siya, “GINOO, indi ko gid ini mainom tungod kay pareho ini kamahal sa dugo sang mga tawo nga nagtaya sang ila kabuhi sa pagkuha sini.” Gani indi gid mag-inom si David.

Amo ato ang mga ginhimo sang tatlo ka maisog nga mga tinawo ni David.

¹⁸ Si Abishai nga utod ni Joab, nga anak ni

Zeruya amo ang pangulo sang 30[‡] *ka maisog nga mga tinawo ni David*. Nakapatay siya sang 300 ka Filistinhon paagi sa iya bangkaw. Gani nangin bantog siya pareho sadtong tatlo ka maisog nga mga tawo.

¹⁹ Kag tungod nga siya ang pinakabantog sa iya kaupod nga 30,[§] siya ang nangin kumander nila, pero indi siya kaupod sadtong tatlo ka maisog.

²⁰ May isa pa ka maisog nga tawo nga ang iya ngalan si Benaya. Taga-Kabzeel siya, kag ang iya amay amo si Jehoyada. Naghimo siya sang pinasahi nga mga buhat, lakip na ang pagpatay sa duha ka pinakamaayo nga soldado sang Moab. *Sa isa man ka tion, ginlagas niya ang isa ka leon*. Bisan nagasnow kag madanlog, nagpanaog siya sa buho kag ginpatay niya ang leon.

²¹ *Sa isa pa gid ka tion, ginpatay niya ang isa ka Egyptohanon nga puwerte kadako*. Ang armas sang Egyptohanon bangkaw, pero ang iya armas inuglampos lang. Gin-agaw niya ang bangkaw sa Egyptohanon kag amo ini ang ginpatay sa iya.

²² Amo ato ang mga ginhimo ni Benaya nga anak ni Jehoyada. Nangin bantog man siya pareho sa tatlo ka maisog nga mga tawo,

²³ pero indi siya parte nila. Kag tungod nga siya ang pinakabantog sa iya kaupod nga 30, ginhimo siya ni David nga pangulo sang iya mga badigard.

²⁴ Amo ini ang iban nga mga miyembro sang 30 *ka maisog nga mga tawo*:

[‡] **23:18 30:** Amo ini sa Syriac kag sa iban nga mga kopya sang Hebreo. Sa kalabanan nga mga kopya sang Hebreo, *tatlo*. [§] **23:19 30:** Amo ini sa Syriac. Sa Hebreo, *tatlo*.

si Asahel nga utod ni Joab;
si Elhanan nga anak ni Dodo nga taga-Betlehem;
²⁵ si Shama kag si Eliko nga mga taga-Harod;
²⁶ si Helez nga taga-Palti;
si Ira nga anak ni Ikesh nga taga-Tekoa;
²⁷ si Abiezer nga taga-Anatot;
si Mebunai* nga taga-Husha;
²⁸ si Zalmon nga taga-Ahoa;
si Maharai nga taga-Netofa;
²⁹ si Heleb† nga anak ni Baanah nga taga-Netofa;
si Itai nga anak ni Ribai nga taga-Gibea, nga
sakop sang Benjamin;
³⁰ si Benaya nga taga-Piraton;
si Hidai‡ nga nagaestar malapit sa mga ililigan
sang tubig sang Gaash;
³¹ si Abi Albon nga taga-Araba;
si Azmavet nga taga-Bahurim;
³² si Eliaba nga taga-Shaalbon;
ang mga anak ni Jashen;
si Jonatan
³³ nga anak ni Shama§ nga taga-Harar;
si Ahiam nga anak ni Sharar nga taga-Harar;
³⁴ si Elifelet nga anak ni Ahasbai nga taga-
Maaca;
si Eliam nga anak ni Ahitofel nga taga-Gilo;
³⁵ si Hezro nga taga-Carmel;
si Paarai nga taga-Arba;
³⁶ si Igal nga anak ni Natan nga taga-Zoba;

* **23:27** *Mebunai*: ukon, *Sibecai* † **23:29** *Heleb*: ukon, *Heled*
‡ **23:30** *Hidai*: ukon, *Hurai* § **23:33** *si Jonatan nga anak ni Shama*:
ukon, *si Jonatan*, *si Shama*

ang anak ni Hagadi;*
³⁷ si Zelek nga taga-Ammon;
 si Naharai nga taga-Beerot, nga manugdala
 sang armas ni Joab nga anak ni Zeruya;
³⁸ si Ira kag si Gareb nga mga taga-Jatir;†
³⁹ kag si Uria nga Hithanon.

37 sila tanan.

24

Gin-census ni David ang Iya mga Soldado (1 Cro. 21:1-27)

¹ Sa liwat nangakig ang GINOO sa mga Israelinhon, kag gin-ganyat niya si David sa paghimo sang butang nga makahalit sa ila. Siling niya *kay David*, “Isipa ang mga katawhan sang Israel kag Juda.”

² Gani nagsiling si Haring *David* kay Joab kag sa mga kumander sang mga soldado, “Lakat kamo sa tanan nga tribo sang Israel, halin sa Dan hasta sa Beersheba,* kag i-census ninyo ang mga tawo, para mahibaluan ko kon pila sila tanan.”

³ Pero nagsabat si Joab sa hari, “Kabay pa nga padamuon sang GINOO nga imo Dios ang imo katawhan sing 100 ka pilo, kag kabay pa nga makita mo ini. Pero Mahal nga Hari, ngaa nga gusto mo himuon ini nga butang?”

⁴ Pero nag-insister gid si David, gani naglakat si Joab kag ang mga opisyal sang mga soldado sa pag-census sa katawhan sang Israel.

* **23:36** *anak ni Hagadi:* ukon, *Bani nga taga-Gad* † **23:38**
taga-Jatir: ukon, *kaliwat ni Itra* * **24:2** *halin sa Dan hasta sa*
Beersheba: buot silingon, sa bilog nga nasyon sang Israel

⁵ Nagtabok sila sa *Suba sang Jordan* kag nag-sugod sa *pag-census*[†] sa Aroer, sa south sang banwa nga ara sa higad sang ililigan sang tubig. Halin didto nagkadto sila sa Gad kag dayon sa Jazer.

⁶ Nagkadto man sila sa Gilead, sa Tatim Hodshi, sa Dan Jaan, kag naglibot sila pakadto sa Sidon.

⁷ Dayon nagkadto sila sa napaderan nga siyudad sang Tyre, kag sa tanan nga banwa sang mga Hivhanon kag mga Canaanhon. Kag sa katapusan, nagkadto sila sa Beersheba, sa south[‡] sang Juda.

⁸ Nalibot nila ang bilog nga nasyon sa sulod sang 9 ka bulan kag 20 ka adlaw, kag pagkatapos nagbalik sila sa Jerusalem.

⁹ Ginsugid ni Joab kay Haring *David* ang kadamuon sang mga lalaki nga makasarang magpakig-away: 800,000 sa Israel kag 500,000 sa Juda.

¹⁰ Ginkonsensya si David matapos niya ginpa-census ang mga tawo. Gani nagsiling siya sa GINOO, “Nakasala gid ako sa akon ginhimo. Gani nagapakitluoy ako sa imo, GINOO, nga patawaron mo ako nga imo alagad sa akon sala, kay kabuangan gid ang akon ginhimo.”

¹¹ Sa wala pa makabangon si David sang sunod nga aga, nagsiling ang GINOO kay Gad nga propeta ni David,

¹² “Magkadto ka kay David kag papilia siya kon sa diin sa tatlo ka silot ang gusto niya nga himuon ko sa iya.”

[†] **24:5** *nagsugod sa pag-census*: Amo ini sa iban nga Griego nga teksto. Sa Hebreo, *nagkampo*. [‡] **24:7** *south*: sa Hebreo, *Negev*

¹³ Gani nagkadto si Gad kay David kag nagsiling sa iya, “Diin sa sini ang gusto mo: Tatlo[§] ka tuig nga gutom sa imo nasyon, tatlo ka bulan nga magpalagyo kamo sa inyo mga kaaway samtang ginalagas nila kamo, ukon tatlo ka adlaw nga kahalitan sa imo nasyon? Hunahunaa ina sing maayo, kag pahibalua ako kon ano ang isabat ko sa nagpadala sa akon.”

¹⁴ Nagsabat si David kay Gad, “Nabudlayan gid ako magpili. Maayo pa nga ang GINOO na lang ang magsilot sa amon sang sa mga tawo, kay maluluy-on ang GINOO.”

¹⁵ Gani nagpadala ang GINOO sang kahalitan sa Israel halin sadto nga aga hasta sa tion nga iya ginsiling. Kag 70,000 ka tawo ang napatay halin sa Dan hasta sa Beersheba.

¹⁶ Sang laglagon na kuntani sang anghel ang Jerusalem, nagbaylo ang hunahuna sang GINOO sa pagsilot sa mga tawo. Gani nagsiling siya sa anghel nga nagasilot sa mga tawo, “Tama na! Indi na sila pagsiluti.” Sadto nga tion didto ang anghel sang GINOO sa may linasan ni Arauna nga Jebusnon.

Naghimo si David sang Halaran

¹⁷ Sang makita sadto ni David ang anghel nga nagapamatay sang mga tawo, nagsiling siya sa GINOO, “Ako ang nakasala. Ini nga mga tawo nga pareho sa mga karnero, wala sing may nahimo nga sala. Ako na lang kag ang akon pamilya ang siluti.”

[§] **24:13** *Tatlo:* Amo ini sa iban nga mga kopya sang Septuagint (tan-awa man sa 1 Cro. 21:12). Sa Hebreo, *pito*.

¹⁸ Sina nga adlaw nagkadto si Gad kay David kag nagsiling sa iya, “Magtaklad ka sa linasan ni Arauna nga Jebusnon kag maghimo ka didto sang halaran para sa GINOO.”

¹⁹ Gani nagtaklad si David suno sa ginsugo sang GINOO paagi kay Gad.

²⁰ Sang makita ni Arauna si David kag ang iya mga tinawo nga nagapadulong, nagguwa siya kag nagluhod sa atubangan ni David *bilang pagtahod sa iya*.

²¹ Nagsiling si Arauna, “Mahal nga Hari, ngaa nga ari ka?” Nagsabat si David, “Nagkadto ako diri sa pagbakal sang imo linasan kay mahimo ako sang halaran para sa GINOO, agod mauntat na ang kahalitan sa mga tawo.”

²² Nagsiling si Arauna, “Kuhaa kag ihalad ang bisan ano nga gusto mo, Mahal nga Hari. Ari ang mga baka para imo ihalad bilang halad nga ginasunog, kag ari man ang ila mga gota kag pati ang mga tapi nga panglinas para igatong.

²³ Mahal nga Hari, ginahatag ko ini tanan sa imo, kag kabay pa nga batunon sang GINOO nga imo Dios ang imo halad.”

²⁴ Pero nagsabat si David sa iya, “Indi ko ini pagbatunon nga libre; bayaran ko gid ikaw. Indi ako maghalad sa GINOO nga akon Dios sang mga halad nga ginasunog nga wala sing bili sa akon.” Gani ginbakal ni David ang linasan kag ang mga baka sa kantidad nga 50 ka bilog nga pilak.

²⁵ Dayon naghimo siya didto sang halaran para sa GINOO kag naghalad sang mga halad nga ginasunog kag sang mga halad nga para sa maayo nga

relasyon. Ginsabat sang GINOO ang pangamuyo ni David para sa Israel, kag nag-untat ang kahalitan.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios Hiligaynon: Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios (Bible) for the Philippines

copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 Biblica, Inc.

Language: Ilonggo

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Magamit sang tanan ini nga obra/translation paagi sa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Agod makita ang kopya sang ini nga license, bisitahi ang <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ukon magpadala sang sulat sa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ang Biblica® amo ang trademark nga rehistrado para sa Biblica, Inc., ang paggamit sang sini (Biblica®) nga trademark ginakinahanglan sang permiso halin sa Biblica, Inc. Suno sa polisiya nga ginbutyag didto sa CC BY-SA license, mahimo nga kopyahon kag idistribute ining orihinal nga obra/translation basta nga ipabilin ang trademark nga Biblica® suno sa orihinal sini nga pagkasulat. Kon yara ikaw nga ginbag-o ukon ginhimo nga modipikasyon sa sini nga kopya, kinahanglan ipahibalo kon ano ini kag butangan sang sini nga impormasyon: “Ang orihinal nga obra/translation iya sang Biblica Inc. magamit ini nga wala sing bayad, bisitahi lang ang www.biblica.com kag ang open.bible.”

Ang impormasyon bahin sa copyright kinahanglan makita sa Title ukon copyright page sang obra/translation. Amo ini ang dapat masulat:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Kon may yara ikaw nga ginbag-o sa kopya, kinahanglan nga mahibal-an ini paagi sa paggamit sang pareho gihapon nga license (CC BY-SA).

Kon kinahanglan nga ipahibalo mo sa Biblica Inc., ang imo ginhimo nga pagbag-o ukon modipikasyon sa sini nga kopya, palihog bisitahi kami sa <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

84488a6a-84c1-596e-af6b-5a0f432656b4